30 บทเรียน

เพื่อเข้าใจอิสลามเบื้องต้น

ثلاثون درساً إسلامياً للمبتدئين

(باللغة التايلاندية)

إعداد : اللجنة العلمية بمكتبة اقرأ - فطاني

เรียงเรียงโดย : ทีมวิชาการ ห้องสมุดอิกเราะอฺ

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานความร่วมมือเพื่อเผยแพร่และสอนอิสลาม

อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด ประเทศซาอุดิอาระเบีย

من إصدارات :

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

Islamic Propagation Office in Rabwah

P.O.Box 29465 RIYADH 11457 – TEL 4454900 – 4916065

FAX: 4970126 - E-Mail: rabwah@islamhouse.com

http://www.islamhouse.com

พิมพ์ครั้งแรก : ฮ.ศ. 1427 - ค.ศ. 2006

(4766)
ฮ.ศ.1427 - ค.ศ. 2006

สำนักงานความร่วมมือเพื่อเผยแพร่และสอนอิสลาม
อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด ประเทศซาอุดิอาระเบีย
โทร. +966-1-445 4900, 491 6065
www.islamhouse.com

الطبعة الأو : 1427 هـ

وإذا كان لديك أي سؤال أو اقتراح أو تصحيح يرجى مراسلتنا على العنوان التا :

www.islamhouse.com

(4766**)**

1427 هـ

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

هاتف : 4900 445 - 6065 491

عنوان الموقع : www.islamhouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ

ผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงปรานียิ่งเสมอ

30 บทเรียน
เพื่อเข้าใจอิสลามเบื้องต้น

เรียบเรียง

ทีมวิชาการ ห้องสมุดอิกเราะอฺ

บรรณาธิการ

ซุฟอัม อุษมาน

พิสูจน์อักษร

วันฮูเซ็น อะหฺมัด

เทคนิค-รูปเล่ม

ยุสรีย์ กอดีรีย์

อบู ฟัยรูซ

หนังสือในโครงการความร่วมมือเพื่อจัดพิมพ์หนังสือ

ดำเนินการโดย

ห้องสมุดอิกเราะอฺ

www.iqraOnline.org

โดยความร่วมมือและสนับสนุนของ

สำนักงานความร่วมมือเพื่อเผยแพร่และสอนอิสลาม

อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด ประเทศซาอุดิอาระเบีย

www.islamhouse.com

สารบัญ

คำนำ

หนังสือ **"30 บทเรียนเพื่อเข้าใจอิสลามเบื้องต้น"** เดิมเป็นหลักสูตรศาสนบำบัดที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการอบรมผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัด ณ ศูนย์บำบัดผู้ติดยาเสพติดจังหวัดปัตตานี โดยทางห้องสมุดอิกเราะอฺได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดทำหลักสูตรนี้ขึ้น

เนื้อหาในหนังสือเป็นบทเรียนพื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจอิสลามในเบื้องต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงของชีวิตและพฤติกรรมของมนุษย์ในทัศนะอิสลาม โดยได้อาศัยวิธีการอธิบายอย่างง่ายๆ เหมาะสำหรับเยาวชน หรือผู้อ่านที่มีพื้นฐานทางความรู้ศาสนาไม่พร้อมมากนัก

เนื่องจากหนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อจุดประสงค์เฉพาะตามที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงอาจจะให้ประโยชน์ครอบคลุมผู้อ่านทุกกลุ่มได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม ทางเราหวังว่าผู้อ่านทุกท่านจะได้รับความรู้จากหนังสือเล่มนี้บ้างไม่มากก็น้อย

ขอขอบคุณสำนักงานความร่วมมือเพื่อเผยแพร่และสอนอิสลาม อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด ประเทศซาอุดิอาระเบีย ที่รับจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ เพื่อเผยแพร่ความรู้และให้ประโยชน์แก่สังคมในวงกว้างมากขึ้น

สิ่งใดที่ปรากฏเป็นความผิดพลาด ทางผู้จัดทำพร้อมที่จะรับฟังคำเสนอแนะจากผู้อ่านทุกท่านด้วยความยินดี และขออัลลอฮฺทรงประทานการชี้นำ

ผู้จัดทำ

บทที่ 1
จุดหมายของการมีชีวิต

ถ้าหากเราถามว่ามนุษย์เกิดมาทำไม? เพื่อตอบคำถามนี้ อัลลอฮฺได้บอกเราในอัลกุรอานว่า

وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

(سورة الذاريات: 56)

"และข้า (อัลลอฮฺ) มิได้ให้บังเกิดมวลญินและมนุษย์มาเพื่อการใด เว้นแต่เพื่อให้พวกเขาอิบาดะฮฺ (ทำหน้าที่เป็นบ่าว) ต่อข้า" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัซ-ซาริยาต: 56)

โองการอัลกุรอานบทนี้ได้ชี้ให้เห็นว่า จุดประสงค์ของการมีชีวิตของมนุษย์คือ เพื่อทำความเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า

มนุษย์ทุกคนต่างก็ต้องการคำตอบต่อข้อซักถามนี้ แต่เราพบว่าคำตอบที่อัลกุรอานได้บอกเราเป็นคำตอบที่สมเหตุสมผลที่สุด เพราะถ้าหากไม่เชื่อในพระเจ้าแล้ว มนุษย์ก็ไม่มีค่าอะไรในการใช้ชีวิตบนโลกนี้ พวกเขาจะเป็นเหมือนสัตว์อื่นๆ ที่รู้จักเพียงการกินการดื่ม ขับถ่าย และสืบพันธุ์

มนุษย์ทุกคนล้วนเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ พวกเขาจึงมีสิ่งกราบไหว้ต่างๆ นานาแตกต่างกันไป แต่การเชื่อในพระผู้เป็นเจ้าหรือที่มุสลิมเรียกว่า "อัลลอฮฺ" คือการเชื่อต่อศูนย์รวมพลังอำนาจทั้งหมดในจักรวาล

อัลลอฮฺได้บอกว่า พระองค์กำหนดให้มนุษย์ต้องใช้ชีวิตบนโลกนี้ เพื่อทดสอบพวกเขา และในที่สุดพวกเขาก็จะกลับไปหาพระองค์ในโลกหน้าเพื่อรับผลตอบแทนจากกระทำและการปฏิบัติตนของพวกเขาบนโลกนี้ ดังนั้นความจริงแล้วโลกนี้จึงเป็นเพียงสถานที่ชั่วคราวเท่านั้น แต่โลกหน้าต่างหากที่เป็นจุดหมายการเดินทางของมนุษย์ พระองค์ได้ตรัสว่า

وَمَا هَٰذِهِ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا لَهۡوٞ وَلَعِبٞۚ وَإِنَّ ٱلدَّارَ
ٱلۡأٓخِرَةَ لَهِيَ ٱلۡحَيَوَانُ **(سورة العنكبوت:** 64**)**

"และชีวิตโลกนี้มิได้เป็นสิ่งใด นอกเสียจากเพียงการรื่นเริงและการละเล่นเท่านั้น และแท้จริงแล้ว โลกหน้าต่างหากคือชีวิตอันสถาพร" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อันกะบูต: 64)

มนุษย์จึงต้องใช้ชีวิตบนโลกนี้ตามครรลองของพระผู้เป็นเจ้าเพราะคำสอนของพระองค์เป็นเส้นทางที่เที่ยงตรง อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسۡتَقِيمٗا فَٱتَّبِعُوهُۖ وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمۡ عَن سَبِيلِهِۦۚ **(سورة الأنعام:** 153**)**

"และนี่คือเส้นทางของข้าที่เที่ยงตรง ดังนั้นสูเจ้าจงตามมันเถิด และอย่าได้ตามเส้นทางอื่น เพราะมันจะทำให้สูเจ้าแตกออกไปจากเส้นทาง (อันเที่ยงตรง) นั้น" (อัล-กุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อันอาม: 153)

การปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้เป็นเจ้าจะทำให้มนุษย์ได้รับความสุขความสำเร็จทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เช่นที่อัลลอฮฺได้ตรัสไว้มีว่า

مَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ **(سورة النحل: 97)**

"ผู้ใดที่ปฏิบัติความดีทั้งผู้ชายหรือผู้หญิงโดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธาแล้วไซร้ แน่แท้เราจะให้เขามีชีวิตที่ดี และเราจะตอบแทนพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีที่สุดตามการปฏิบัติความดีของพวกเขา" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัน-นะหฺลิ: 97)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. มนุษย์ไม่มีคุณค่าใดๆ ในชีวิตถ้าหากไม่รู้จักตัวเองและไม่รู้จักพระเจ้า
2. มนุษย์ทุกคนเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ
3. พระผู้เป็นเจ้า หรือที่มุสลิมเรียกว่า อัลลอฮฺ คือศูนย์รวมอำนาจทั้งหลายทั้งปวงในเอกภพ
4. อิสลามมีเหตุผลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ชีวิตของมนุษย์บนโลก

5. เป้าหมายที่อัลลอฮฺสร้างมนุษย์ขึ้นมาก็คือ เพื่อให้พวกเขาแสดงความเคารพภักดีต่อพระองค์
6. อัลลอฮฺได้กำหนดอีกโลกหนึ่งข้างหน้า เพื่อให้มนุษย์ได้ใช้ชีวิตอยู่อย่างถาวร โลกนี้เป็นเพียงแค่ทางผ่านสู่โลกหน้าเท่านั้น
7. การดำเนินชีวิตของมนุษย์ตามกรอบวิถีของพระผู้เป็นเจ้าคือสาเหตุแห่งการเกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าอะไรที่ทำให้ตัวเองรู้สึกว่ามีคุณค่าในการมีชีวิตเป็นมนุษย์?
2. ท่านคิดว่าถ้ามนุษย์ไม่เชื่อในพระเจ้าแล้ว พวกเขาจะใช้ชีวิตอย่างไร?
3. ท่านคิดว่าตัวเองมีความต้องการที่จะใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณค่าหรือไม่? และต้องทำอย่างไร?

บทที่ 2

ข้อเท็จจริงของชีวิตโลก

อัลลอฮฺได้สร้างโลกนี้ประกอบด้วยมนุษย์ สัตว์และสรรพสิ่งต่างๆ เป็นคู่ๆ มีโลกนี้และโลกหน้า มีเพศชายและเพศหญิง มีวัยรุ่นและวัยชรา มีความดีและความชั่ว มีความเป็นและความตาย มีความสุขและความทุกข์ มีสวรรค์และนรก ข้อเท็จจริงนี้อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

وَمِن كُلِّ شَىْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾

(**سورة الذاريات** : 49)

"และจากทุกๆ สิ่งนั้นเราได้สร้างมันขึ้นเป็นคู่ๆ เพื่อพวกเจ้าจะได้ใคร่ครวญ" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัซ-ซาริยาต:49)

จุดจบของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตคือความตาย โลกนี้ก็เช่นเดียวกันจะมีจุดจบและจุดสิ้นสุด อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوۡنَ أُجُورَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ فَمَن زُحۡزِحَ عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدۡخِلَ ٱلۡجَنَّةَ فَقَدۡ فَازَۗ وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلۡغُرُورِ ١٨٥ **(سورة آل عمران :** 185**)**

"แต่ละชีวิตนั้นจะได้ลิ้มรสแห่งความตาย และแท้จริงพวกเจ้าจะได้รับผลตอบแทนของพวกเจ้าในวันปรโลก" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อาล อิมรอน: 185)

โลกที่เราอาศัยอยู่นี้มีสภาพชั่วคราว ไม่นิรันดร์ ในขณะที่โลกหน้านั้นเป็นโลกที่ถาวร เกี่ยวกับเรื่องนี้อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَمَا هَٰذِهِ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا لَهۡوٞ وَلَعِبٞۚ وَإِنَّ ٱلدَّارَ ٱلۡأٓخِرَةَ لَهِيَ ٱلۡحَيَوَانُ **(سورة العنكبوت:** 64**)**

"และโลกนี้มิใช่อื่นใดเว้นแต่เป็นการละเล่นและเป็นการสนุกสนานรื่นเริง และแท้จริงโลกหน้านั้นคือชีวิตที่แท้จริงหากพวกเขารู้" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อันกะบูต: 64)

วันสิ้นสุดของโลกเป็นเหตุการณ์ที่น่าสะพรึงกลัว อัลลอฮฺได้ตรัสอธิบายสภาพดังกล่าวในดำรัสของพระองค์ซึ่งมีว่า

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ إِنَّ زَلۡزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَيۡءٌ عَظِيمٞ ١ يَوۡمَ تَرَوۡنَهَا تَذۡهَلُ كُلُّ مُرۡضِعَةٍ عَمَّآ

أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى ٱلنَّاسَ
سُكَٰرَىٰ وَمَا هُم بِسُكَٰرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ ٱللَّهِ شَدِيدٌ ٢

(سورة ا ج :1-2)

"มนุษย์เอ๋ย พวกเจ้าจงยำเกรงต่อพระเจ้าเถิด เพราะแท้จริง ความอลหม่านของวันสิ้นโลกนั้นหนักหน่วงยิ่ง วันที่พวกเจ้าจะได้เห็นมัน (น่าพรั่นพรึงจนแม้กระทั่ง) แม่ที่กำลังให้นมลูกจะทิ้งลูกของนาง หญิงตั้งครรภ์ทุกคนจะคลอดลูกในท้อง (โดยไม่รู้ตัว) และเจ้าจะเห็นผู้คนทั้งหลายอยู่ในสภาพมึนเมาทั้งๆที่พวกเขาไม่ได้เมา แต่ทว่าเป็นเพราะการลงโทษนั้นรุนแรงยิ่งนัก" (อัล-กุรอาน สูเราะฮฺ อัล-หัจญ์: 1-2)

ในเมื่อโลกนี้เป็นเพียงโลกชั่วคราวไม่จีรังยั่งยืน มนุษย์จึงต้องใช้ชีวิตอยู่บนโลกอย่างพอเพียง ไม่โลภ ไม่เอารัดเอาเปรียบ ไม่หลอกลวง ไม่ตามอารมณ์ใฝ่ต่ำจนเลยขอบเขต ไม่ทำร้ายตนเองและผู้อื่น ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้สอนพวกเราถึงวิธีการใช้ชีวิตบนโลกนี้ว่า ควรจะอยู่เยี่ยงคนแปลกหน้าหรือผู้เดินทางที่หยุดพักกลางทางเพื่อรอจะเดินทางต่อบนเส้นทางอีกยาวไกลข้างหน้า ท่านได้กล่าวไว้มีความว่า *"ท่านจงอาศัยอยู่บนโลกนี้ เสมือนกับว่าท่านเป็นคนแปลกหน้าหรือเป็นผู้ผ่านทาง" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์และมุสลิม)*

โลกนี้เป็นสถานที่สำหรับประกอบคุณงามความดีต่ออัลลอฮฺ ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น รางวัลที่จะได้รับนั้นคือในโลกหน้า ดังนั้นโลกนี้จึง

เต็มไปด้วยการทดสอบ เพื่อทดสอบว่าใครศรัทธาต่ออัลลอฮฺผู้ทรงสร้างโลกนี้และใครเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธา ใครปฏิบัติความดีต่อตนเองและผู้อื่น ใครทำร้ายตนเองและทำร้ายผู้อื่น ใครที่สามารถยับยั้งชั่งใจ และใครที่สามารถควบคุมตนเองได้ อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتۡرَكُوٓاْ أَن يَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا وَهُمۡ لَا يُفۡتَنُونَ ۝٢ وَلَقَدۡ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۖ فَلَيَعۡلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ صَدَقُواْ وَلَيَعۡلَمَنَّ ٱلۡكَٰذِبِينَ ۝٣

(سورة العنكبوت : 2-3**)**

“มนุษย์คิดหรือว่า พวกเขาจะถูกปล่อยให้กล่าวว่า ‘เราได้ศรัทธาแล้ว’ โดยที่ไม่มีการทดสอบใดๆ แท้จริงแล้วเราได้ทดสอบบรรดาผู้คนก่อนหน้าพวกเจ้า ดังนั้นแล้วแท้จริงอัลลอฮฺจะทรงจำแนกให้รู้ว่าผู้ใดเป็นผู้สัจจริงและผู้ใดที่โกหกมดเท็จ” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อันกะบูต: 2-3)

ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡمَوۡتَ وَٱلۡحَيَوٰةَ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفُورُ ۝٢ **(سورة الملك :**2**)**

“พระองค์ผู้ทรงกำหนดชีวิตและความตาย เพื่อจะทดสอบพวกเจ้าว่า ผู้ใดที่ปฏิบัติตนได้ดีที่สุด และพระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจและให้อภัยเสมอ” (อัล-กุรอาน สูเราะฮฺ อัล-มุลกฺ: 2)

ดังนั้น เมื่อชีวิตอยู่บนโลกนี้มนุษย์จึงมีหน้าที่ ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ และสิ่งที่พระองค์สั่งให้ศรัทธา ต้องปฏิบัติหน้าที่ต่ออัลลอฮฺให้ดีที่สุดเพื่อขอบคุณพระองค์และหวังในความโปรดปรานของพระองค์ในโลกหน้า ด้วยการปฏิบัติกิจต่างๆ เช่น การละหมาด การถือศีลอด การบริจาคซะกาต เป็นต้น ต้องปฏิบัติต่อตนเองให้ดีที่สุดด้วยการบริโภคสิ่งที่อัลลอฮฺ อนุมัติ หลีกเลี่ยงสิ่งที่พระองค์ห้าม ต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นให้ดีที่สุด ทั้งต่อภรรยา ลูกๆ เพื่อนบ้าน เช่นการให้เกียรติผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ทำร้ายผู้อื่นด้วยการกระทำหรือคำพูด การมีมารยาท และต้องปฏิบัติต่อสรรพสิ่งต่างๆ ในโลกให้ดีที่สุด เช่นการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรต่างๆ เท่าที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เคยห้ามไม่ให้ปัสสาวะในบึงที่น้ำนิ่งไม่ไหล และห้ามมิให้ถ่ายอุจจาระใต้ต้นไม้ซึ่งเป็นที่หยุดพักของผู้คน ฯลฯ

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. โลกนี้เป็นสถานที่ชั่วคราว ไม่ถาวร ในขณะที่โลกหน้านั้นเป็นชีวิตนิรันดร์
2. มนุษย์ต้องพบกับความตาย จึงต้องเตรียมตัวและเตรียมพร้อมด้วยการปฏิบัติความดีต่างๆ และละเว้นจากความชั่วทั้งหลาย
3. ชีวิตบนโลกเป็นการทดสอบว่าใครปฏิบัติหน้าที่ได้ดีที่สุด มนุษย์จึงต้องเข้มแข็งในการเผชิญกับบททดสอบในชีวิต
4. มุสลิมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตนต่ออัลลอฮฺ ต่อตนเอง และต่อผู้อื่นให้ถูกต้องตามที่อิสลามได้สอนไว้

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าโลกนี้และโลกหน้ามีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์หรือไม่ อย่างไร?
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าชีวิตนี้คือการทดสอบ?
3. ท่านคิดว่ามนุษย์มีชีวิตเพื่ออะไร ถ้าหากไม่มีโลกหน้า?
4. ท่านคิดว่าต้องทำอย่างไร เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในฐานะมนุษย์ผู้หนึ่งที่มีชีวิตอยู่บนโลกนี้?

บทที่ 3
ทำไมมนุษย์จึงทำผิด?

อัลลอฮฺได้บอกให้เรารู้ว่ามนุษย์ทุกคนที่เกิดมานั้นล้วนมีสภาพแรกเกิดที่บริสุทธิ์ ปราศจากมลทินและความผิดบาปทุกประการ แต่ความบริสุทธิ์ดังกล่าวนั้นถูกลบเลือนด้วยสาเหตุและอิทธิพลในชีวิตบางประการ เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้อธิบายในหะดีษบทหนึ่งว่า *"อัลลอฮฺได้ตรัสว่า แท้จริงฉันได้ให้บังเกิดบ่าวทั้งหลายของฉันในสภาพที่บริสุทธิ์ทุกคน และแล้วชัยฏอนคือผู้ที่ชักจูงให้พวกเขาหันเห ด้วยการล่อลวงในทางเบี่ยงเบนไปจากศาสนาของพวกเขา" (รายงานโดยมุสลิม)*

ในหะดีษอีกบทหนึ่ง ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้อธิบายว่า *"ทารกที่เกิดมาทุกคนล้วนถูกกำเนิดมาด้วยกมลสันดานอันบริสุทธิ์ หลังจากนั้นพ่อแม่ของเขาคือผู้ (เลี้ยงดู) ให้เขาเป็นยิว เป็นคริสต์หรือเป็นพวกบูชาไฟ" (รายงานโดยมุสลิม)*

จากข้อเท็จจริงในหะดีษข้างต้นแสดงให้เราเข้าใจถึงบทบาทของชัยฏอนในการล่อลวงมนุษย์ให้กระทำผิด โดยที่ชัยฏอนนั้นไม่เคยหวังดีต่อมนุษย์และตั้งตนเป็นศัตรูกับมนุษย์ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกที่อัลลอฮฺได้สร้างมนุษย์ผู้แรกนั่นคือ นบีอาดัม อะลัยฮิสสลาม ชัยฏอนเคยประกาศว่าจะล่อลวงลูกหลานของอาดัมทั้งหมดให้ออกห่างจากเส้นทางอันเที่ยงตรง เช่นที่อัลลอฮฺได้ตรัสถึงคำพูดของมันไว้ในอัลกุรอานว่า

قَالَ فَبِمَآ أَغۡوَيۡتَنِي لَأَقۡعُدَنَّ لَهُمۡ صِرَٰطَكَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ١٦
ثُمَّ لَأٓتِيَنَّهُم مِّنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ وَعَنۡ أَيۡمَٰنِهِمۡ
وَعَن شَمَآئِلِهِمۡۖ وَلَا تَجِدُ أَكۡثَرَهُمۡ شَٰكِرِينَ ١٧

(سورة الأعراف : 16-17)

"(ชัยฏอนได้พูดว่า) ด้วยเหตุที่พระองค์ได้ปล่อยให้ฉันเบี่ยงเบน ดังนั้นฉันขอสาบานว่าจะล่อลวงพวกเขา (มนุษย์ทั้งหลาย) จากเส้นทางอันเที่ยงตรงของพระองค์ แล้วฉันก็จะเข้าหาพวกเขาทั้งจากข้างหน้า ข้างหลัง ข้างขวา และข้างซ้าย และพระองค์จะได้เห็นว่าพวกเขาส่วนมากไม่ระลึกคุณ" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อะอฺรอฟ : 16-17)

มนุษย์จึงต้องรู้ตัวว่าตนมีศัตรูที่ร้ายกาจอย่างชัยฏอนคอยยุแหย่ให้กระทำผิดอยู่ตลอดเวลา ด้วยการกระซิบกระซาบล่อลวงด้วยภาพต่างๆ นานาให้มนุษย์เอาแต่ใจ และทำตามอารมณ์ใฝ่ต่ำของตน มนุษย์จึงต้องระวังตัวเองให้มากและต้องขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺให้รอดพ้นจากการล่อลวงของชัยฏอน

وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ نَزۡغٞ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٣٦ **(سورة فصلت : 36)**

“และหากแม้นว่าชัยฏอนได้มาก่อกวนเจ้าด้วยการก่อกวนใดๆ แล้วไซร้ เจ้าจงขอต่ออัลลอฮฺให้ปลอดภัยจากมัน แท้จริงอัลลอฮฺทรงได้ยินและรอบรู้ยิ่ง” (อัล-กุรอาน สูเราะฮฺ ฟุศศิลัต: 36)

นอกจากนี้ สภาพการเลี้ยงดูที่เด็กคนหนึ่งได้รับจากบิดามารดาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มนุษย์เติบโตขึ้นมาเป็นคนที่ดีหรือไม่ดีได้ เช่นที่เราได้ทราบจากหะดีษข้างต้น ผู้ที่เป็นพ่อแม่จึงควรต้องตระหนักในการเลี้ยงดูลูกให้อยู่ในครรลองของอิสลาม ไม่ใช่ปล่อยปะละเลยโดยไม่สนใจเรื่องศาสนา หรือเลี้ยงดูลูกตามแบบอย่างที่ไม่ถูกต้อง เช่น การนำเอาวัฒนธรรมตะวันตกมาสอนลูกเป็นต้น

จะเห็นได้ว่าอิสลามเน้นหนักให้พ่อแม่ต้องอบรมสั่งสอนลูกให้เข้าใจศาสนา ทำตัวอย่างและสอนให้ลูกปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ ตั้งแต่ลูกยังมีอายุน้อย เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้สอนว่า *“จงสั่งให้ลูกของท่านละหมาดเมื่อพวกเขามีอายุเจ็ดขวบ และจงโบยพวกเขา (ถ้าพวกเขาไม่ยอมละหมาด) เมื่อพวกเขามีอายุสิบขวบ” (รายงานโดย อบู ดาวูด)* เป็นต้น

ในขณะที่ถ้าหากพ่อแม่ไม่เอาใจใส่ในเรื่องศาสนาของลูกๆ เมื่อเติบใหญ่ขึ้นมา อิทธิพลการเลี้ยงดูลูกอย่างไม่ถูกต้องจะทำให้เขาเป็นคนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ประพฤติผิด และออกห่างจากคำสอนของศาสนา

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. มนุษย์ทุกคนเกิดมาในสภาพที่ไม่มีความผิด แต่มีสาเหตุและปัจจัยอื่นที่ทำให้มนุษย์ทำผิด
2. ชัยฏอนคือศัตรูอันดับหนึ่งของมนุษย์ที่คอยล่อลวงให้มนุษย์ทำผิดด้วยการยุแหย่ให้มนุษย์ทำตามอารมณ์ใฝ่ต่ำของตัวเอง
3. มนุษย์ต้องพยายามหักห้ามใจไม่ให้ทำตามคำล่อลวงของชัยฏอนและหาวิธีป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากชัยฏอนด้วยการหมั่นทำความดีและขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ
4. พ่อแม่และครอบครัวมีอิทธิพลที่สำคัญในการเลี้ยงดูลูกให้เติบใหญ่เป็นคนดีหรือเป็นคนที่ไม่ดี
5. ผู้ที่เป็นพ่อแม่ต้องอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูลูกๆ ให้มีศาสนาเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันไม่ให้ลูกเติบโตขึ้นมาเป็นคนที่เบี่ยงเบนและออกห่างจากศาสนา

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าชัยฏอนมีวิธีการอย่างไรบ้าง ในการล่อลวงมนุษย์ให้ทำความผิด?
2. ท่านคิดว่าท่านมีวิธีการอย่างไรเพื่อป้องกันตัวเองให้รอดพ้นจากการล่อลวงของชัยฏอน?
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร ว่าพ่อแม่มีอิทธิพลที่สำคัญอย่างยิ่งในการเลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดีหรือคนไม่ดี?

บทที่ 4
หัวใจคือที่หนึ่ง

มนุษย์นั้นมีองค์ประกอบใหญ่ๆ สามประการ คือ ร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา องค์ประกอบทั้งสามประการนี้ล้วนมีความสำคัญต่อมนุษย์ด้วยกันทั้งสิ้น จำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ไม่ให้ส่วนใดส่วนหนึ่งเสียหาย เพราะทั้งสามองค์ประกอบนี้ต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันเพื่อให้มนุษย์สามารถใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

แต่ทั้งนี้องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในตัวมนุษย์ก็คือจิตใจนั่นเอง ดังเช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้อธิบายไว้มีใจความว่า *"พึงรู้เถิดว่า ในร่างกายนั้นมีก้อนเนื้ออยู่ก้อนหนึ่ง ซึ่งถ้ามันดีแล้ว อวัยวะส่วนอื่นในร่างกายก็จะดีตามไปด้วยทั้งหมด แต่หากมันเลวแล้ว อวัยวะอื่นทั้งหมดในร่างกายก็จะเลวตามไปด้วย พึงรู้เถิดว่ามันคือหัวใจ" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์ และมุสลิม)*

จากหะดีษข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หัวใจหรือจิตใจ คือส่วนสำคัญที่มีหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมและการกระทำทั้งหมดของมนุษย์ เสมือนกับว่ามันเป็นเครื่องยนต์หลักที่คอยขับเคลื่อนให้มนุษย์กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งแน่นอนว่า ถ้าหากมนุษย์มีหัวใจที่ดี มีจิตสำนึกที่ดีงาม เขาก็จะประพฤติ

แต่สิ่งที่ดี ในทางกลับกันถ้าหากหัวใจของเขามีแต่สิ่งที่ไม่ดี การกระทำที่แสดงออกมาก็จะมีแต่สิ่งที่เลวร้ายเท่านั้น

การทำให้หัวใจมีแต่สิ่งดีนั้นทำได้ด้วยการเสริมความศรัทธาหรืออีมานเข้าไป เพราะหัวใจคือสถานที่สถิตอยู่ของอีมาน อีมานจะเป็นตัวคอยควบคุมหัวใจอีกทีหนึ่งเพื่อคอยสั่งให้มนุษย์ประพฤติแต่สิ่งที่ดี และคอยเป็นภูมิคุ้มกันไม่ให้มนุษย์ทำชั่ว โดยที่คนที่ประพฤติความผิดบาปนั้นก็คือคนที่ไม่มีอีมานอยู่ในหัวใจ หรือมีอีมานอยู่น้อยจนไม่สามารถต้านทานความรู้สึกของอารมณ์ใฝ่ต่ำในขณะที่เขาทำบาปอยู่นั้น ดังเช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *“ไม่มีผู้ผิดประเวณีที่กระทำการนั้นในขณะที่มีอีมานอยู่ ผู้ใดจะไม่ขโมยทั้งๆที่เขามีอีมานอยู่ และใครก็ตามจะไม่ดื่มสุราในขณะที่เขาเป็นผู้ที่มีอีมานอยู่ หลังจากนั้นการอภัยโทษจะถูกนำมาเสนอแก่เขา” (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์ และมุสลิม)*

มุสลิมทุกคนจึงต้องรักษาอีมานให้อยู่ในใจเสมอ ด้วยการหมั่นทำความดี เช่นศาสนกิจต่างๆ การอ่านอัลกุรอาน การกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺ ฯลฯ และต้องห่างไกลจากอบายมุขต่างๆ ความผิดบาป ความชั่ว และสิ่งไม่ดีทั้งหมด เพราะความผิดบาปเหล่านั้นจะมีผลกระทบต่อความเข้มแข็งของอีมานในหัวใจ ส่งผลให้หัวใจอ่อนแอและไม่สามารถควบคุมร่างกายให้ปลอดภัยจากการยั่วยวนของชัยฏอนและอารมณ์ใฝ่ต่ำได้

ทุกครั้งที่มนุษย์ทำบาปก็จะเกิดจุดดำในหัวใจขึ้น จุดดำนั้นจะค่อยๆ ขยายมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าหากเขาไม่เลิกทำบาป และไม่ขออภัยโทษจากอัลลอฮฺ ในที่สุดก็จะปิดหัวใจจนมืดบอดไม่เหลือความดีงามใดๆ ไว้อีกเลย

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวไว้มีความว่า *“แท้จริงเมื่อบ่าวผู้หนึ่งทำความผิดใดๆ ประการหนึ่ง ก็จะมีจุดดำขึ้นจุดหนึ่ง*

ในใจของเขา เมื่อเขาหยุดทำความผิดและขออภัยโทษ จุดดำในหัวใจของเขาก็จะถูกลบ และหากเขาทำผิดอีกครั้ง จุดดำก็จะเกิดเพิ่มขึ้นอีกจนกระทั่งมันเต็มบนหัวใจเขา" (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. หัวใจหรือจิตใจของมนุษย์คือองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมทั้งหมดของเขา
2. หัวใจที่ดีงามจะสั่งให้มนุษย์ประพฤติสิ่งที่ดีงาม หัวใจที่เลวทรามจะสั่งให้มนุษย์ทำแต่สิ่งที่ชั่วร้าย
3. สิ่งที่คอยควบคุมหัวใจให้เข้มแข็งและปกป้องหัวใจจากสิ่งที่ชั่วร้าย คืออีมานหรือความศรัทธานั่นเอง
4. มนุษย์ต้องรักษาอีมานในใจให้เข้มแข็งอยู่เสมอเพื่อต่อต้านความเลวร้ายต่างๆ ที่คอยคุกคามจิตใจ
5. ผู้ที่กระทำผิดคือผู้ที่ไม่มีอีมานอยู่ในใจขณะที่ทำผิด หรือมีอีมานอยู่น้อยจนไม่สามารถต้านทานความรู้สึกด้านชั่วนั้นได้
6. เมื่อทำผิดจะเกิดจุดดำขึ้นในใจของมนุษย์ และเขาจำเป็นต้องรีบลบล้างความผิดนั้นด้วยการทำดีและกล่าวอภัยโทษ เพื่อไม่ให้จุดดำในใจลุกลามมากขึ้น

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าหัวใจมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างไรบ้าง?
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าหัวใจคือที่ควบคุมพฤติกรรมทั้งด้านดีและชั่วของมนุษย์? กรุณาอธิบายตามที่ท่านเข้าใจ

3. ท่านคิดว่ามีวิธีการอย่างไรเพื่อรักษาจิตใจให้มีอีมานที่เข้มแข็งอยู่ตลอดเวลา?
4. ท่านคิดว่าการทำความผิดบาปมีผลกระทบต่อจิตใจอย่างไรบ้าง? กรุณายกตัวอย่าง

บทที่ 5
อันตรายจากการทำบาป

มนุษย์ทุกคนล้วนเกิดมาในสภาพบริสุทธิ์จากบาป ความผิดและบาปเกิดจากการที่มนุษย์ทำตามคำยั่วยวนของชัยฏอนและอารมณ์ใฝ่ต่ำ โดยทั่วไปแล้วบาปสามารถแบ่งออกเป็นสามประเภทคือ บาปใหญ่ บาปเล็ก บาปที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

บาปใหญ่คือ บาปที่อัลลอฮฺกำหนดโทษหนักทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เช่น ชิรกฺหรือการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ซึ่งเป็นบาปที่ใหญ่ที่สุดและทำให้มุสลิมตกศาสนา

ตัวอย่างบาปใหญ่อื่นๆ เช่นการฆ่าผู้อื่นโดยมิชอบ การผิดประเวณี การดื่มเหล้า ฯลฯ

บาปเล็กคือ บาปที่สามารถลบล้างได้ด้วยการทำความดีทดแทน เช่นบาปจากการฟังหรือดูสิ่งต้องห้าม และการเผลอกระทำผิดที่ไม่ถึงขั้นเป็นบาปใหญ่ เป็นต้น

บาปที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น การนินทา การยักยอกทรัพย์ การกล่าวหาว่าร้าย การด่าทอ การทำร้ายผู้อื่นให้บาดเจ็บ เป็นต้น

การทำบาปไม่ว่าจะเป็นบาปประเภทใดมีผลทำให้ผู้ทำบาปนั้นมีมลทินและต้องได้รับการชำระในโลกหน้า การทำบาปมักจะก่อผลเสีย

ให้กับมนุษย์ เช่น การผิดประเวณีก็อาจจะทำให้เป็นโรคร้าย การดื่มเหล้าเป็นผลเสียต่อสุขภาพ การนินทาว่าร้ายทำให้เกิดปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่น เป็นต้น

นอกจากนี้การทำบาปยังเป็นเหตุให้ผู้กระทำบาปนั้นไม่เป็นสุข เพราะหัวใจถูกครอบงำด้วยความเลวทราม กิเลสตัณหา และความมืดบอดจากความเมตตาของอัลลอฮฺ

มนุษย์ทุกคนเกิดมาหลีกเลี่ยงจากการทำบาปไม่พ้นยกเว้นบรรดาศาสนทูตเท่านั้น ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีใจความว่า *"มนุษย์ผู้เป็นลูกหลานอาดัมล้วนมีความผิด และผู้ที่ดีที่สุดในหมู่พวกเขาคือผู้ที่ขออภัยโทษเพื่อชำระความผิดของเขา" (รายงานโดย อิบนุ มาญะฮฺ)*

เมื่อหลีกเลี่ยงจากการทำบาปไม่พ้น มนุษย์จึงต้องให้ความสำคัญกับการลบล้างบาป ด้วยการขออภัยโทษจากอัลลอฮฺ การหมั่นทำความดีเพื่อลบล้างบาป เพราะอัลกุรอานได้บอกไว้ว่า

إِنَّ ٱلۡحَسَنَٰتِ يُذۡهِبۡنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ **(سورة هود :**114**)**

"แท้จริงความดีทั้งหลายนั้นสามารถลบล้างความชั่วร้ายได้" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ ฮูด: 114)

และถ้าหากบาปที่ทำนั้นเกี่ยวข้องกับผู้อื่นก็ต้องคืนสิทธิอันชอบธรรมของคนผู้นั้นให้เขา นอกจากนี้ต้องมีความคิดแน่วแน่ที่จะเลิกทำบาป และหากพลั้งเผลอทำบาปอีกก็ต้องเริ่มต้นในการขออภัยโทษอีก

แท้จริงแล้วอัลลอฮฺทรงโปรดผู้ที่ขออภัยจากพระองค์ เช่นที่พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلۡمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾

(سورة البقرة :222)

“แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักผู้ที่มากด้วยการขออภัยและผู้ที่สะอาด” (สูเราะฮฺ อัล-บะเกาะเราะฮฺ: 222)

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เองก็ได้ทำตัวอย่างด้วยการกล่าวอภัยโทษวันละ 100 ครั้ง ดังที่ท่านได้กล่าวไว้มีความว่า *“แท้จริงฉันกล่าวขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺวันละหนึ่งร้อยครั้ง” (รายงานโดย มุสลิม)*

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. บาปมีหลายระดับ ทั้งที่เป็นบาปใหญ่ บาปเล็ก และบาปที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น
2. การทำบาปเป็นผลเสียต่อตัวมนุษย์เองโดยเฉพาะในโลกหน้า เพราะบาปเป็นสาเหตุที่ทำให้มนุษย์ต้องได้รับโทษในขุมนรก
3. มนุษย์ทุกคนต้องเอาใส่ในใจในการดูแลตัวเองไม่ให้ทำบาป และลบล้างบาปที่ตนทำ
4. การลบล้างบาป มีวิธีคือ การขออภัยโทษจากอัลลอฮฺ การทำความดีลบล้างความผิด การเลิกจากความผิดที่ทำอยู่ การมีความแน่วแน่ว่าจะไม่หวนกลับไปทำบาปอีก และการคืนสิทธิอันชอบธรรมแก่ผู้เป็นเจ้าของ

5. แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักผู้ที่ขออภัยโทษจากพระองค์ และความเมตตาของพระองค์นั้นกว้างขวางไพศาลมากกว่าบาปทั้งหมดที่มนุษย์ได้กระทำ
6. มนุษย์ต้องรู้จักใช้โอกาสที่อัลลอฮฺประทานให้ เพื่อขออภัยโทษจากพระองค์โดยไม่ย่อท้อและไม่เกียจคร้านที่จะกล่าวขออภัยโทษอย่างน้อยวันละ 100 ครั้ง

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าบาปต่างๆ มีผลเสียต่อตัวมนุษย์อย่างไรบ้าง?
2. ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้าง เพื่อให้มนุษย์สามารถเลิกจากการทำบาป?
3. ท่านคิดว่าตัวเองมีความต้องการที่จะใช้ชีวิตอย่างปลอดจากบาปหรือไม่? และต้องทำอย่างไร?
4. ท่านคิดว่าสามารถกล่าวอภัยโทษอย่างน้อยวันละ 100 ครั้งได้หรือไม่? ท่านจะมีวิธีทำให้ได้อย่างไร?

บทที่ 6
สิ่งเสพติดเป็นของต้องห้าม

อิสลามได้กำหนดบทบัญญัติต่างๆ ทั้งที่เป็นข้อปฏิบัติและข้อห้าม โดยมีจุดประสงค์เพื่อรักษาผลประโยชน์พื้นฐานของมนุษย์ทั้งห้าประการคือ ศาสนา ชีวิต ทรัพย์สิน สติปัญญา และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

การที่อิสลามมีบทบัญญัติห้ามสิ่งเสพติดก็เพื่อประโยชน์ในการดูแลสติปัญญาของมนุษย์ซึ่งเป็นหนึ่งในห้าประการดังกล่าวไม่ให้เสียหาย เพราะสิ่งเสพติดทุกชนิดเป็นโทษต่อระบบสมองของผู้เสพ ทำให้ผู้เสพมึนเมาไม่ได้สติ อาจจะก่ออาชญกรรมร้ายแรง ละเมิดต่อศีลธรรมอันดีงาม และมีผลกระทบต่อระดับสติปัญญาของผู้เสพในระยะยาว

นอกจากนี้ เมื่อผู้เสพได้รับสารเสพติดเข้าไปในร่างกายแล้ว อาจจะทำให้ก่อความผิดอย่างอื่นได้อีก เพราะไม่ได้สติจากฤทธิ์ของยาที่เสพเข้าไป จะเห็นได้ว่ายาเสพติดนอกจากจะให้โทษต่อร่างกายผู้เสพแล้ว บางครั้งอาจจะก่อผลเสียต่อผู้อื่นหรือต่อสังคมอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้อิสลามจึงได้มีบัญญัติห้ามสิ่งเสพติด โดยได้มีบทบัญญัติห้ามการดื่มสุราในอัลกุรอานไว้ว่า

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّمَا ٱلْخَمْرُ وَٱلْمَيْسِرُ وَٱلْأَنصَابُ وَٱلْأَزْلَـٰمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَـٰنِ فَٱجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ **(سورة المائدة : ٩٠)**

"โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย แท้จริงแล้วสุรา การพนัน รูปปั้นต่างๆ และการเสี่ยงทายนั้น คือสิ่งสกปรกซึ่งเป็นงานของชัยฏอน ดังนั้นพวกเจ้าจงละทิ้งมันเถิด เพื่อพวกเจ้าจะได้ประสบความสำเร็จ" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-มาอิดะฮฺ: ๙๐)

สิ่งเสพติดอื่นๆ ในปัจจุบันซึ่งไม่ได้มีระบุในอัลกุรอานนั้นก็เป็นสิ่งต้องห้ามเช่นกัน โดยอาศัยการเปรียบเทียบกับสุรา เพราะต่างก็ให้โทษต่อร่างกายมนุษย์และทำให้เกิดการเสียสติได้เท่าๆ กัน อีกทั้งยังมีการยืนยันจากท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถทำให้เกิดอาการมึนเมาได้นั้นมีสถานะเหมือนกับสุรา โดยที่ได้กล่าวไว้มีใจความว่า *"ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้เมาได้นั้นก็เหมือนสุรา และสุราทุกชนิดนั้นเป็นที่ต้องห้าม" (รายงานโดย มุสลิม)*

ภัยของสิ่งเสพติดนั้นเป็นที่ทราบกันอย่างชัดเจนว่ามีผลเสียอย่างไรบ้าง ดังนั้นจึงควรต้องตระหนักในการป้องกันไม่ให้สิ่งเสพติดระบาดในสังคม

การระบาดของสิ่งเสพติดถือเป็นสัญญาณอันตรายที่น่ากลัว เพราะสิ่งเสพติดมักจะระบาดในหมู่เยาวชนเสียส่วนใหญ่ เมื่อเยาวชนติดสิ่งเสพติดนั่นก็แสดงว่าอนาคตอันสดใสของสังคมกำลังมืดลงทุกที ทุก

คนทุกฝ่ายจึงต้องเอาใจใส่มากเป็นอย่างยิ่งในการร่วมกันไม่ให้สิ่งเสพติดระบาดมากขึ้นไปจากที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้

นอกจากนี้การระบาดของสิ่งเสพติดทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นที่ผิดกฏหมายเช่นเฮโรอีน กัญชา ยาบ้า หรือที่ถูกกฏหมายเช่นเหล้า เบียร์ ไวน์ นั้นถือว่าเป็นสัญญาณหนึ่งของวันสิ้นโลก ซึ่งท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีใจความว่า *"แท้จริงในจำนวนสัญญาณของวันสิ้นโลกนั้นคือ จะมีการระบาดของสุรายาเมา" (รายงานโดยมุสลิม)*

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. อิสลามกำหนดบัญญัติห้ามสิ่งเสพติดเพื่อประโยชน์ของตัวมนุษย์เอง
2. สิ่งเสพติดทุกชนิดเป็นที่ต้องห้ามโดยหลักฐานที่ถูกต้องในบัญญัติอิสลาม
3. ภัยของสิ่งเสพติดนั้นเป็นโทษทั้งต่อตัวเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวม
4. การป้องกันสิ่งเสพติดในสังคมเป็นหน้าที่ร่วมกันของทุกคนทุกฝ่ายที่ต้องดูแลเอาใจใส่ ป้องกัน และทำความเข้าใจ
5. การระบาดของสิ่งเสพติด ถือเป็นสัญญาณของวันสิ้นโลกประการหนึ่ง

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าเหตุใดอิสลามจึงห้ามสิ่งเสพติด?
2. ท่านคิดว่าสิ่งเสพติดมีผลเสียต่อตัวท่าน ต่อครอบครัว ต่อสังคมอย่างไรบ้าง?
3. ท่านคิดว่าสิ่งเสพติดเป็นภัยต่อเยาวชนอย่างไร? และท่านมีคำแนะนำอย่างไรบ้างเพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนติดสิ่งเสพติด?

บทที่ ๕

บาปคือความทุกข์

ผู้ศรัทธา คือผู้ที่เชื่อในพระผู้เป็นเจ้า และดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่พระองค์กำหนดไว้ นั่นคือเส้นทางแห่งอิสลาม ซึ่งประกอบด้วยความดีงามต่างๆ มากมาย รวมทั้งมีประโยชน์ที่จะส่งผลดีต่อตัวผู้ศรัทธาเอง

เมื่อใดที่มนุษย์ยอมรับคำสอนของอัลลอฮฺและนำมาปฏิบัติใช้จริงในชีวิต จะทำให้เขารู้สึกมีความสุขสงบจากการได้ปฏิบัติในสิ่งที่อัลลอฮฺสั่งให้ทำ เพราะเขารู้ว่าทุกสิ่งที่อัลลอฮฺสั่งใช้นั้นล้วนมีประโยชน์ต่อตัวเขาเองทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ตัวอย่างเช่น การละหมาดและการกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺจะทำให้ใจของเขาสงบ การอ่านอัลกุรอานจะทำให้เขามีจิตใจที่แช่มชื่น การถือศีลอดจะทำให้เขาฝึกความอดทน เป็นต้น

จึงถือว่าการทำดีตามที่อัลลอฮฺสั่งนั้น คือต้นเหตุแห่งความสุขของมนุษย์ เช่นที่อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

مَنْ عَمِلَ صَـٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَنُحْيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا
كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ **(سورة النحل : 97)**

“ผู้ใดที่ปฏิบัติความดีทั้งผู้ชายหรือผู้หญิงโดยที่เขาเป็นผู้ศรัทธาแล้วไซร้ แน่แท้เราจะให้เขามีชีวิตที่ดี และเราจะตอบแทนพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีที่สุดตามการปฏิบัติความดีของพวกเขา” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัน-นะหฺลิ: 97)

ในขณะที่ผู้กระทำความผิดบาปซึ่งบางครั้งเราอาจจะมองเห็นว่าเขามีความสุข แต่อันที่จริงแล้ว ในใจลึกๆ ของเขาจะเต็มไปด้วยความทุกข์ เพราะการทำบาปหมายถึงการฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของอัลลอฮฺหรือการทรยศอัลลอฮฺนั่นเอง

มนุษย์จะไม่มีความสุขได้ถ้าหากตัวเองรู้ว่ากำลังทำผิดในขณะที่อัลลอฮฺกำลังดูเขาอยู่และเตรียมบทลงโทษสำหรับบาปของเขาไว้เรียบร้อยแล้ว

ใครก็ตามที่ศรัทธามั่นต่ออัลลอฮฺ จะรู้สึกว่าความผิดบาปนั้นทำให้เขาอึดอัดและอยู่ไม่เป็นสุข เพราะบาปนั้นคือสาเหตุที่อัลลอฮฺอาจจะส่งการลงโทษของพระองค์มายังเขาได้ เช่นที่อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

أَفَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ ٱلْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٩﴾ (سورة سبأ : ٩)

“หรือพวกเขาไม่เห็นสิ่งที่อยู่ต่อหน้าและข้างหลังพวกเขา ซึ่งมีทั้งฟากฟ้าและแผ่นดิน มาตรแม้นว่าเราประสงค์ แล้วไซร้ เราก็จะให้แผ่นดินกลืนพวกเขา หรือเราจะส่งลูกไฟลงมาจากฟ้า แท้จริงสิ่งเหล่านั้นเป็นเครื่องหมายแก่บ่าวทุกคนที่นอบน้อม” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ สะบะอฺ : ๙)

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม จึงได้กล่าวไว้ครั้งหนึ่ง มีความว่า *“บาปนั้นคือสิ่งที่ทำให้ขุ่นหมองใจอยู่ในอกท่าน และท่านกลัวว่าคนอื่นจะมาเห็น” (รายงานโดยมุสลิม)* จะเห็นได้ว่าบาปคือเหตุและต้นตอของความกังวลใจ ซึ่งมีผลต่อความสงบสุขของจิตใจมนุษย์

การทำบาปและการฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮฺนั้นจะส่งผลเสียต่อตัวมนุษย์เอง และสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น การดื่มเหล้าและของมึนเมาจะทำให้มนุษย์เสียสติมีผลเสียต่อระบบสมอง การพนันทำให้มนุษย์สูญเสียทรัพย์สมบัติและส่งผลให้ขี้เกียจทำงานหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต การผิดประเวณีทำให้เสี่ยงต่อการติดโรคร้ายและกลายเป็นปัญหาสังคมตามมา เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อความสงบสุขของชีวิต มนุษย์จึงต้องดำรงอยู่บนเส้นทางของอัลลอฮฺ ด้วยการหมั่นทำความดีและหลีกเลี่ยงการทำบาปให้มากที่สุด

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. ผู้ศรัทธาที่ปฏิบัติความดีงาม คือผู้ที่สามารถรับรู้ถึงความสงบสุขของจิตใจและมีพลังใจในการดำเนินชีวิตในโลกนี้
2. ความสุขที่แท้จริง คือความสุขที่เกิดขึ้นในจิตใจ จากการที่มนุษย์น้อมรับคำสอนของอัลลอฮฺด้วยความเชื่อมั่นในพระองค์ ไม่ใช่ความสุขทางกายชั่ววูบที่ได้มาจากการทำบาป
3. บาปคือต้นเหตุที่อัลลอฮฺจะส่งบทลงโทษของพระองค์ลงมายังมวลมนุษย์ บทลงโทษของอัลลอฮฺอาจจะอยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่นภัยธรรมชาติ ภัยสังคม เป็นต้น
4. เครื่องหมายของความผิดบาปที่อาจจะรู้สึกได้ คือความกังวลใจ ความสับสน และจิตใจที่ไม่สงบนิ่ง
5. เพื่อสร้างความสุขให้กับจิตใจ มนุษย์จึงต้องหันกลับไปพึ่งอัลลอฮฺ ด้วยการศรัทธา ปฏิบัติความดี ละทิ้งความชั่ว และขออภัยโทษเพื่อชำระล้างบาปทั้งหลายที่ตนได้กระทำ

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าการทำบาปมีผลเสียต่อมนุษย์อย่างไรบ้าง? กรุณายกตัวอย่าง
2. ท่านคิดว่าอะไรคือความสุขที่แท้จริง? และท่านสามารถมีความสุขที่แท้จริงได้อย่างไร? กรุณาแสดงความคิดเห็น
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การทำบาปจะทำให้มนุษย์รู้สึกไม่สงบในจิตใจ? และควรทำอย่างไรเมื่อรู้สึกเช่นนั้น?

บทที่ 8
ความสำคัญของการเตาบัต

การเตาบัต หมายถึงการที่ผู้ทำผิดสำนึกตนและกลับไปหาอัลลอฮฺด้วยการขออภัยโทษจากพระองค์

มนุษย์ทุกคนนั้นล้วนหนีไม่พ้นจากการทำความผิดไม่ว่าจะมากหรือน้อย ยกเว้นผู้ที่อัลลอฮฺได้ปกป้อง เช่นท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เมื่อมนุษย์ทำผิดสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการลบล้างความผิดนั้นด้วยการเตาบัตต่อพระองค์อัลลอฮฺ

การเตาบัตนั้นมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง เพราะบาปทั้งหลายจะยังคงอยู่กับผู้ทำผิดถ้าหากเขาไม่สำนึกตน ไม่ขออภัยโทษ ไม่ทำความดีลบล้างความผิด และเมื่อความผิดบาปยังอยู่กับตัว เขาก็จะต้องได้รับโทษจากบาปที่เขาทำไว้

ดังนั้นอัลลอฮฺจึงได้กำชับให้มนุษย์มุ่งมั่นในการเตาบัตต่อพระองค์เมื่อรู้ว่าตัวเองทำผิด และพระองค์ก็สัญญาว่าจะทรงอภัยโทษให้กับผู้ที่เตาบัต และจะทรงเตรียมผลตอบแทนที่ดีในสวนสวรรค์แก่เขา พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ تُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ تَوۡبَةٗ نَّصُوحًا عَسَىٰ
رَبُّكُمۡ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَيُدۡخِلَكُمۡ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ **(سورة التحر :8)**

"โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเตาบัตต่ออัลลอฮฺด้วยการเตาบัตที่จริงจัง เผื่อว่าอัลลอฮฺจะทรงลบล้างความผิดของพวกเจ้า และนำพวกเจ้าเข้าสู่สวรรค์ซึ่งมีสายน้ำไหลผ่านอยู่เบื้องล่างของมัน" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัต-ตะหฺรีม: 8)

การเตาบัตอย่างจริงจังเรียกว่า 'เตาบัต นาศูฮา' คือการเตาบัตด้วยความสำนึกอย่างจริงจังและตั้งใจว่าจะไม่กระทำความผิดอีก และถ้าหากว่าพลั้งเผลอทำผิดอีกครั้ง ก็จะรีบเตาบัตอย่างจริงจังอีกเช่นเดิม ถึงแม้ว่าจะพลั้งเผลอทำอีกจนนับครั้งไม่ถ้วน

มีหะดีษที่ระบุถึงความสำคัญของการเตาบัต เป็นเรื่องราวของชายคนหนึ่งซึ่งฆ่าคนถึงหนึ่งร้อยคนและต้องการเตาบัต อยู่ว่า *"ครั้งหนึ่งก่อนหน้ายุคสมัยของพวกท่าน ยังมีชายผู้หนึ่งได้ฆ่าคนถึงเก้าสิบเก้าคน (และเขาต้องการกลับเนื้อกลับตัว) จึงได้ถามถึงผู้ที่มีความรู้ที่สุดในแผ่นดินเพื่อจะได้ไปขอคำแนะนำจากเขาผู้นั้น ดังนั้นจึงมีคนแนะนำให้เขาไปถามนักบวชผู้หนึ่ง เขาก็ได้ไปหาและถามนักบวชนั้นว่า เขาได้ฆ่าคนถึงเก้าสิบเก้าคน มีทางที่เขาสามารถเตาบัตได้ไหม? นักบวชตอบเขาว่า ไม่มี เมื่อฟังเช่นนั้นเขาจึงฆ่านักบวชนั้นเสีย และกลายเป็นคนที่ได้ฆ่าคนทั้งหมดหนึ่งร้อยคนถ้วน จากนั้นก็มีคนแนะนำให้เขาไปหานักปราชญ์ผู้*

หนึ่ง เขาจึงได้ไปหาและถามนักปราชญ์ผู้นั้นว่า เขาได้ฆ่าคนครบหนึ่งร้อยคนแล้ว มีทางที่เขาจะเตาบัตได้ไหม นักปราชญ์ตอบเขาว่า ย่อมมีทางสำหรับเขาแน่นอน เพราะไม่มีสิ่งใดเลยที่จะขัดขวางเขาจากการเตาบัต นักปราชญ์แนะนำให้เขาอพยพไปยังเมืองหนึ่งซึ่งมีแต่คนที่ชอบทำความดี และให้ทิ้งเมืองเดิมของเขาเสียเพราะเป็นเมืองที่มีแต่คนชั่ว เขาจึงออกเดินทางไปยังเมืองที่นักปราชญ์ผู้นั้นแนะนำ แต่เขาก็เสียชีวิตลงกลางทางก่อนที่จะไปถึง เมื่อนั้นก็ได้มีมลาอิกะฮฺสองตนคือมลาอิกะฮฺแห่งความเมตตาและมลาอิกะฮฺแห่งการลงโทษมาเพื่อรับวิญญาณเขา มลาอิกะฮฺแห่งความเมตตาต้องการนำวิญญาณเขาไป โดยกล่าวว่าเขาผู้นี้ได้เตาบัตแล้วและมุ่งมั่นไปหาอัลลอฮฺด้วยใจจริง ขณะที่มลาอิกะฮฺแห่งการลงโทษก็ต้องการนำตัวเขาไปและกล่าวว่าเขาผู้นี้ไม่เคยทำดีเลยแม้แต่น้อย เมื่อนั้นอัลลอฮฺจึงส่งมลาอิกะฮฺอีกตนหนึ่งเพื่อเป็นผู้ตัดสิน โดยบอกให้มลาอิกะฮฺทั้งสองวัดระยะทางจากจุดที่เขาเสียชีวิตไปยังทั้งสองเมือง เมืองไหนที่มีระยะทางใกล้กว่าก็ให้ถือว่าเขาเป็นพวกในเมืองนั้น ทั้งสองมลาอิกะฮฺจึงช่วยกันวัดและพบว่าเมืองที่เขาจะอพยพไปมีระยะทางใกล้กว่า(ด้วยการบันดาลและความช่วยเหลือของอัลลอฮฺ) เมื่อเป็นดังนั้นมลาอิกะฮฺแห่งความเมตตาจึงได้นำเอาวิญญาณของชายผู้นั้นไป" (รายงานโดยมุสลิม)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. มนุษย์ล้วนหนีไม่พ้นความผิด จึงควรต้องเอาใจใส่ในการเตาบัต
2. การเตาบัตที่แท้จริงต้องเกิดจากความสำนึก และตั้งใจที่จะเลิกทำบาป

3. มนุษย์จะต้องไม่ท้อถอยในการเตาบัต ไม่ว่าเขาจะพลั้งเผลอทำผิดมากกี่ครั้งก็ตาม
4. การเตาบัตคือกุญแจสู่การได้เข้าสวรรค์
5. บาปไม่ว่าจะใหญ่แค่ไหนก็สามารถลบล้างได้ด้วยการเตาบัตต่ออัลลอฮฺ
6. อัลลอฮฺจะทรงช่วยเหลือผู้ที่มีความตั้งใจจริงในการเตาบัตต่อพระองค์

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่ามนุษย์จำเป็นต้องเตาบัตต่ออัลลอฮฺหรือไม่? เพราะเหตุใด? กรุณาแสดงความคิดเห็น
2. ท่านคิดว่าควรต้องทำอย่างไรเพื่อให้เตาบัตนั้นเป็น “เตาบัตนาศูฮา” หรือเตาบัตที่แท้จริง?
3. ท่านคิดว่าหลังจากการเตาบัตแล้วควรทำอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดการพลั้งเผลอทำผิดอีก?

บทที่ ๑
อย่าทำร้ายตัวเอง

อิสลามเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญกับชีวิตของมนุษย์ โดยได้มีบทบัญญัติมากมายเพื่อให้มนุษย์ใช้ในการรักษาชีวิตของตนและให้เห็นถึงความสำคัญของชีวิต

การทำร้ายร่างกายตนเองไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ ก็ตาม เป็นสิ่งต้องห้าม ทุกสิ่งที่มุสลิมบริโภคและประพฤติปฏิบัติ จะต้องเป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์และไม่ก่อผลเสียต่อตัวเองและผู้อื่น เห็นได้ชัดจากคำสั่งเสียของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ที่มีใจความว่า *"ต้องไม่ทำในสิ่งที่เป็นโทษต่อตัวเองและสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น" (รายงานโดยอิบนุ มาญะฮฺ)*

อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَلَا تُلۡقُواْ بِأَيۡدِيكُمۡ إِلَى ٱلتَّهۡلُكَةِ **(سورة البقرة:195)**

"และพวกเจ้าอย่าได้โยนตัวของพวกเจ้าสู่ความหายนะ"

(อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-บะเกาะเราะฮฺ: 195)

ความหมายคืออย่ากระทำการใดๆ ที่อาจจะนำอันตรายหรือภัยพิบัติมาสู่ตัวเอง

จากอัลกุรอานบทนี้แสดงให้เห็นว่าการทำร้ายตัวเองไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ นั้นเป็นสิ่งที่อัลลอฮฺห้าม เพราะเป็นการโยนตัวเองเข้าสู่ความหายนะ

การทำร้ายตัวเองด้วยการฆ่าตัวตายนั้นมีบัญญัติห้ามอย่างชัดเจนในอิสลาม ซึ่งอัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ عُدْوَٰنًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ **(سورة النساء : 30)**

"และพวกเจ้าอย่าได้คร่าชีวิตของพวกเจ้าเอง แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงเมตตากับพวกเจ้ายิ่งนัก และหากผู้ใดกระทำเช่นนั้นแล้ว (คือฆ่าตัวเองตาย) ด้วยการละเมิดและไม่เป็นธรรม เราจะนำเขาลงโทษด้วยไฟนรก และการลงโทษเช่นนั้นเป็นสิ่งที่ง่ายสำหรับพระองค์" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัน-นิสาอฺ: 29-30)

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"ผู้ใดที่ฆ่าตัวตายบนโลกนี้ด้วยเหล็ก เขาจะเป็นผู้ใช้เหล็กนั้นทิ่มแทงท้องของตัวเองในนรกโลกันตร์ตราบชั่วกาลนาน ผู้ใดที่กินยาพิษบนโลกนี้ เขาจะต้องดื่มยาพิษในนรกโลกันตร์ตราบชั่วกาลนาน ผู้ใดที่โดดลงมาจากภูเขาสูงเพื่อฆ่าตัวตายบนโลกนี้ ต่อไปเขาจะต้องโดดเช่นนั้นในนรกโลกันตร์ตราบชั่วกาลนาน" (รายงานโดย มุสลิม)*

เห็นได้ว่า การทำร้ายร่างกายตัวเองนั้นนอกจากจะเป็นการนำพาตัวเองเข้าหาความหายนะแล้ว ยังมีบทลงโทษที่หนักหน่วงและเจ็บปวด

ในโลกหน้าอีกด้วย ดังนั้นมนุษย์ทุกคนจึงต้องรักชีวิต ซาบซึ้งในความเมตตาอันล้นพ้นของอัลลอฮฺที่ได้ห้ามไม่ให้ทำร้ายตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการฆ่าตัวตายหรือการกระทำอย่างอื่นที่นำอันตรายมาสู่ตัวเอง

มนุษย์ควรจะต้องสำนึกอยู่เสมอว่า อัลลอฮฺทรงมีคุณลักษณะแห่งความเมตตาปรานี พระองค์รักบ่าวทุกคนของพระองค์ พระองค์ประสงค์ที่จะเห็นมนุษย์ดำเนินชีวิตอยู่บนเส้นทางที่เรียบง่าย ปลอดภัย เปี่ยมไปด้วยความสงบสุข ห่างไกลจากความเลวร้าย นั่นก็คือเส้นทางแห่งอิสลามที่พระองค์ได้เตรียมไว้ให้

มนุษย์ทุกคนต้องไม่สิ้นหวังในความเมตตาของอัลลอฮฺ เพราะความเมตตาของพระองค์กว้างใหญ่ไพศาล มากมายล้นฟ้าล้นแผ่นดิน ถึงแม้เราจะรู้สึกว่าตัวเองต่ำต้อยและเลวทรามเพียงใดก็ตาม แต่กระนั้นเราก็ยังมีโอกาสที่จะได้รับความเมตตาจากอัลลอฮฺ พระองค์ได้ตรัสไว้มีความว่า

۞ قُلۡ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ أَسۡرَفُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ لَا تَقۡنَطُواْ مِن رَّحۡمَةِ ٱللَّهِۚ **(سورة الزمر:**53**)**

“จงกล่าวเถิด โอ้ปวงบ่าวผู้ก่อความไม่เป็นธรรมกับตัวเอง พวกเจ้าอย่าได้สิ้นหวังในความเมตตาของอัลลอฮฺ” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัซ-ซุมัร: 53)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. ชีวิตทุกชีวิตเป็นสิ่งที่มีค่า เพราะเป็นสิ่งที่อัลลอฮฺมอบให้กับมนุษย์เป็นผู้ดูแลรักษา
2. มนุษย์ทุกคนมีหน้าที่รักษาชีวิต ด้วยการไม่ทำร้ายตัวเอง
3. การทำร้ายตัวเองถือเป็นสิ่งต้องห้าม เพราะเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮฺ และไม่เห็นคุณค่าความเมตตาของพระองค์
4. ผู้ที่ทำร้ายร่างกายตัวเองจะต้องได้รับการลงโทษอย่างหนักและเจ็บปวดในนรกโลกันตร์
5. อัลลอฮฺทรงมีคุณลักษณะแห่งความเมตตาอันล้นพ้น กว้างใหญ่มากมายมหาศาล
6. ผู้ทำผิดต่อตัวเองจะต้องไม่สิ้นหวังในความเมตตาของอัลลอฮฺ แต่ต้องสำนึกอยู่เสมอว่าพระองค์พร้อมที่จะมอบความเมตตาของพระองค์ให้กับเขาอยู่เสมอถ้าเขาเป็นผู้กลับตัว

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าชีวิตของมนุษย์มีค่าหรือไม่? อย่างไร? กรุณาอธิบาย
2. ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดมนุษย์บางส่วนจึงกล้าทำร้ายร่างกายตัวเอง?
3. จากที่ท่านได้ทราบว่าอัลลอฮฺมีความเมตตาอันล้นพ้นต่อบ่าวของพระองค์ ท่านควรทำอย่างไรเพื่อใช้โอกาสนี้ให้เป็นผลดีต่อตัวท่านเองมากที่สุด?

บทที่ 10
ซินาเป็นบาปใหญ่

ซินา คือการร่วมประเวณีนอกสมรส เป็นบาปใหญ่ประการหนึ่งที่อิสลามห้ามและเตือนไม่ให้มุสลิมเข้าใกล้การกระทำนี้ เพราะถือว่าเป็นการกระทำที่สกปรกและเลวร้ายยิ่ง อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلزِّنَىٰٓ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ فَـٰحِشَةً وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾

(سورة الإسراء : 32)

"และสูเจ้าทั้งหลายอย่าได้เข้าใกล้การกระทำซินา เพราะแท้จริงมันเป็นการกระทำที่โสมมและเลวร้ายยิ่ง"
(อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อิสรออฺ: 32)

จากโองการอัลกุรอานข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มุสลิมต้องหลีกห่างจากสาเหตุต่างๆ ที่อาจจะนำเขาไปสู่การพลั้งเผลอกระทำผิดซินา ทั้งนี้การซินานั้นเป็นบาปใหญ่ที่มีโทษหนักทั้งในโลกนี้และโลกหน้า นอกจากนี้เราพบว่าในยุคสมัยปัจจุบัน มีปัจจัยหลายอย่างที่อาจจะนำไปสู่การซินาได้โดยง่าย เช่น ภาพลามกตามสื่อต่างๆ สถานบริการที่มีอยู่อย่างมากมาย วัฒนธรรมการคบหาอย่างเสรีกับเพศตรงข้ามตามแบบฉบับของชาวตะวันตก ฯลฯ

ภัยของการซินานั้นเห็นได้ชัดเจนในรูปแบบของโรคเอดส์ที่ระบาดหนักอยู่ในขณะนี้ นอกจากปัญหาโรคเอดส์แล้ว ซินายังได้ก่อให้เกิดผลพวงตามมามากมายในสังคม เช่นลูกที่ท้องไม่มีพ่อ ขาดความอบอุ่นในครอบครัวแล้วในที่สุดก็เติบโตขึ้นมาสร้างปัญหากับสังคมต่อไป ปัญหาการขายตัวของเด็กสาว การทารุณกรรมทางเพศ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาด้านสาธารณะสุข ปัญหายาเสพติด ปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมของเยาวชน ฯลฯ ซึ่งล้วนอาจจะเกี่ยวข้องกับการไม่ใส่ใจต่อปัญหาซินา ซึ่งเป็นสาเหตุเบื้องต้นของปัญหาต่างๆ เหล่านี้

ด้วยเหตุที่ซินาสามารถก่อปัญหามากมายต่อสังคม อิสลามจึงได้กำหนดมาตรการที่เข้มงวดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซินาขึ้น เช่นการห้ามไม่ให้มีการคลุกคลีและคบอย่างอิสระระหว่างชายหญิง การกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ทำซินา คือการเฆี่ยนหนึ่งร้อยหวายสำหรับผู้ที่ยังโสดและขว้างด้วยหินถ้าผู้กระทำผิดแต่งงานแล้ว นอกจากนี้อิสลามยังส่งเสริมการแต่งงานเพื่อลดปัญหาการซินา ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *“โอ้บรรดาผู้เป็นหนุ่มทั้งหลาย ผู้ใดที่มีความสามารถในหมู่พวกเจ้าก็จงแต่งงานเถิด เพราะมันจะช่วยสงวนอวัยวะเพศของพวกท่านจากการประพฤติผิดได้ดีกว่า มันจะช่วยลดสายตาของพวกท่านให้ต่ำลง (เป็นผู้ที่สำรวมตนไม่มองสิ่งที่ผิด) มากขึ้น” (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์และมุสลิม)*

อิสลามยังถือว่าการแพร่กระจายของซินาอย่างกลาดเกลื่อนนั้นคือความหายนะของมนุษยชาติ และเป็นสัญญาณบ่งชี้ว่า โลกกำลังเข้าใกล้จุดจบมากขึ้นทุกที ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวถึงสัญญาณของวันสิ้นโลกว่า *“แท้จริงในจำนวนสัญญาณต่างๆ ของ*

วันสิ้นโลกนั้น คือการแพร่กระจายของซินาอย่างเปิดเผย" (รายงานโดยมุสลิม)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. อิสลามห้ามการกระทำซินา และถือว่าเป็นบาปใหญ่
2. การซินาเป็นต้นเหตุของปัญหาต่างๆ มากมายในสังคม ซึ่งกระทบต่อการใช้ชีวิตอย่างสงบสุขของมนุษย์
3. อิสลามสั่งให้ระแวดระวังตนและหลีกห่างจากสาเหตุต่างๆ ที่อาจจะนำไปสู่การกระทำผิดซินา
4. อิสลามสนับสนุนให้ตอบสนองต่ออารมณ์ทางเพศด้วยวิธีที่ถูกต้องนั่นคือการแต่งงาน
5. การแพร่กระจายของซินาถือเป็นความหายนะที่น่ากลัว และเป็นสัญญาณหนึ่งของวันสิ้นโลก

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าซินามีผลเสียต่อตัวมนุษย์และสังคมอย่างไรบ้าง? กรุณายกตัวอย่างตามที่ท่านรู้
2. ท่านคิดว่ามีวิธีใดบ้างที่จะป้องกันตัวเองอย่างไรให้พ้นจากการทำซินา?
3. ปัญหาวัยรุ่นประพฤติผิดทางเพศมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง? และควรแก้ปัญหาอย่างไร? กรุณายกตัวอย่าง

บทที่ 11
เพื่อนดีเป็นศรีแก่ตัว

พฤติกรรมต่างๆ ของมนุษย์ทั้งในทางที่ดีและชั่ว ได้รับอิทธิพลมาจากหลายๆ ปัจจัย หนึ่งในจำนวนนั้นก็คือการคบเพื่อน

เพื่อนฝูงและมิตรสหายนับได้ว่ามีความสำคัญต่อมนุษย์แต่ละคน เกือบจะพูดได้ว่าคนๆหนึ่งไม่สามารถที่จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขถ้าหากเขาไม่มีเพื่อนที่สามารถร่วมแบ่งปันความสุขและแบ่งเบาความทุกข์ด้วยกัน

โดยปกติแล้ว บุคคลที่เป็นเพื่อนฝูงมักจะมีอะไรบางอย่างที่พอจะเป็นจุดดึงดูดให้สามารถคบหากันได้ เช่นความชอบในบางสิ่งบางอย่างที่คล้ายกัน อุปนิสัยใจคอที่ตรงกัน เป็นต้น ดังนั้นผู้เป็นเพื่อนจึงมักจะมีอิทธิพลต่อกลุ่มเพื่อนด้วยกันอยู่เสมอ เพราะต้องอยู่ด้วยกัน กินด้วยกัน ทำอะไรด้วยกันตลอดเวลา

การเลือกเพื่อนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าได้เพื่อนดีมาคบก็เสมือนว่าได้ของดีมาและช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้เราดีมากขึ้น แต่ถ้าได้เพื่อนชั่วก็เท่ากับว่ากำลังเดินตามหลังเพื่อนไปหาความชั่วนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม จึงได้เปรียบเทียบระหว่างเพื่อนดีและเพื่อนชั่วว่าเหมือนคนขายน้ำหอมและช่างตีเหล็ก

ในหะดีษของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม บทหนึ่งมีใจความว่า *"อุปมามิตรที่ดีและที่ชั่วนั้น เปรียบได้กับคนขายน้ำหอมและช่างตีเหล็ก เพื่อนดีคือคนขายน้ำหอมซึ่งเขาอาจจะแจกน้ำหอมให้ท่านหรือไม่เช่นนั้นท่านก็ได้ซื้อน้ำหอมจากเขา เพื่อนชั่วก็คือช่างตีเหล็กซึ่งเขาอาจจะทำให้ลูกไฟกระเด็นไปโดนเสื้อผ้าของท่านให้เกิดรอยไหม้ หรือไม่ก็ท่านจะต้องได้รับกลิ่นเหม็นจากเขา" (รายงานโดยอัล-บุคอรีย์และมุสลิม)*

เพื่อนดีมักจะช่วยเหลือเพื่อนฝูงในทางที่ดี ในยามที่เพื่อนทำผิดเขากล้าที่จะเตือนสติให้เพื่อนสำนึกและคิดได้ คอยให้กำลังใจในทางถูกต้อง มีความจริงใจที่ต้องการให้เพื่อนได้ดีและหลีกห่างจากความชั่วและในบางครั้งเขาอาจจะยังเป็นตัวอย่างที่ดีที่ชักจูงเพื่อนๆ คนอื่นให้อยากเป็นคนดีเช่นเดียวกับเขา

ส่วนเพื่อนที่ไม่ดีนั้น มีอิทธิพลในทางที่ไม่สมควรเป็นส่วนใหญ่มักจะชักจูงกันทำในสิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายโดยไม่ได้คิดไตร่ตรองถึงความถูกต้องและผลที่ตามมา อาจจะทำให้มีนิสัยพาล หรืออย่างน้อยที่สุดการคบเพื่อนที่ไม่ดีก็จะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นที่ครหาเพราะคบอยู่กับกลุ่มเพื่อนแบบนั้น

เป็นที่ทราบกันอย่างชัดเจนว่า ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับวัยรุ่นในปัจจุบัน เช่น พฤติกรรมเบี่ยงเบน ติดยาเสพติด แก๊งค์กวนเมือง ฯลฯ มักจะมีกลุ่มเพื่อนมาเกี่ยวข้องแทบทั้งสิ้น และสร้างความลำบากความเดือนร้อนให้กับผู้อื่นอยู่เป็นนิจ

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องฉลาดเลือกและฉลาดคบหากับเพื่อนฝูงโดยควรเลือกเพื่อนที่ดีเป็นมิตร เพื่อให้สามารถช่วยเหลือกันได้ในสิ่งที่ดี

นอกจากนี้ตัวเราเองก็ควรเป็นเพื่อนที่ดีแก่เพื่อนฝูง สามารถให้คำแนะนำหรือคำตักเตือนแก่เพื่อนด้วยกันได้เมื่อเห็นเพื่อนประพฤติไม่เหมาะสม ต้องหวังดีกับเพื่อนโดยถือว่าเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในความดีงาม ซึ่งเป็นสิ่งที่อิสลามสนับสนุนอย่างยิ่ง

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ในวันอาคิเราะฮฺเราจะต้องอยู่กับเพื่อนฝูงที่เรารักอีกครั้งหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นสถานที่อันสงบสุขในสวรรค์หรือสถานที่แห่งการทรมานในไฟนรก เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีใจความว่า *"คนๆ หนึ่งนั้นจะอยู่กับคนที่เขารัก" (รายงานโดยอัล-บุคอรีย์และมุสลิม)*

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. การคบเพื่อนมีอิทธิพลที่สำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์
2. ควรเลือกคบเพื่อนที่ดีเพื่อเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนฝูง
3. ควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เพื่อน ที่สามารถให้คำแนะนำและคำตักเตือนได้เมื่อเพื่อนหลงผิดหรือประพฤติไม่เหมาะไม่ควร

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อนิสัยและพฤติกรรมของท่านหรือไม่? อย่างไร?
2. ท่านคิดว่ามีวิธีในการคบเพื่อนในทางสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง?
3. ท่านคิดว่าท่านสามารถตักเตือนเพื่อนได้หรือไม่ ถ้าหากเห็นเขาทำผิด? และท่านควรจะทำเช่นไรเมื่อเห็นเพื่อนทำผิด?

บทที่ 12
คุณค่าของชีวิต

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่ประเสริฐ ซึ่งอัลลอฮฺได้ให้บังเกิดมาบนโลกนี้ อัลลอฮฺได้สร้างมนุษย์ให้มีรูปลักษณ์ที่งดงาม เพียบพร้อมด้วยสติปัญญาและความนึกคิด ไม่เหมือนสิ่งมีชีวิตอื่นๆ พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ فِىٓ أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾

(سورة الت :4)

"แท้จริงแล้วเราได้สร้างมนุษย์ขึ้นด้วยลักษณะที่ดียิ่ง" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัต–ตีน: 4)

พระองค์ได้กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มากมายแก่เผ่าพันธุ์มนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นพืชพรรณต่างๆ สัตว์ทุกชนิดทุกประเภท และธรรมชาติอื่นๆ อีกมากมาย เช่นที่พระองค์ได้มีดำรัสไว้ว่า

هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ لَكُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا

(سورة البقرة:29)

"พระองค์คือผู้ทรงสร้างสิ่งต่างๆ ทั้งหมดบนแผ่นดินเพื่อพวกเจ้า" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล–บะเกาะเราะฮฺ: 29)

สิ่งเหล่านี้นับเป็นเครื่องหมายแห่งเกียรติและคุณค่าที่อัลลอฮฺได้ให้ความสำคัญกับมนุษย์ พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيٓ ءَادَمَ وَحَمَلْنَٰهُمْ فِي ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلْنَٰهُمْ عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ٧٠ ﴾ **(سورة الإسراء:70)**

"และแท้จริงแล้วเราได้มอบเกียรติให้แก่ลูกหลานอาดัม (คือเผ่าพันธุ์มนุษย์) เราได้บรรทุกพวกเขาทั้งทางบกและทางน้ำ ได้ประทานปัจจัยที่ดีต่างๆ และได้ยกย่องให้เกียรติพวกเขาเหนือสิ่งอื่นที่เราได้สร้างขึ้นมา" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อิสรออฺ: 70)

มนุษย์จึงต้องรู้จักคุณค่าของตัวเอง ว่าตนเป็นสิ่งที่ถูกสร้างที่ได้รับการประทานมากมายจากอัลลอฮฺ ทั้งนี้ เพื่อให้มนุษย์รู้จักใช้สิ่งต่างๆ เหล่านั้นเพื่อการดำรงชีวิตที่ดี พร้อมทั้งระลึกถึงคุณความดีของอัลลอฮฺที่ได้ประทานปัจจัยต่างๆ มากมายให้แก่เขา

ชีวิตของมนุษย์จะไม่มีคุณค่าใดๆ ถ้าหากไม่สำนึกตนว่าเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ และดำเนินชีวิตบนเส้นทางแห่งคุณธรรมตามที่อัลลอฮฺได้กำหนดไว้ ยิ่งถ้าหากเขาใช้สิ่งต่างๆ ที่พระองค์ประทานให้มาในทางที่ผิด ประกอบความชั่ว และไม่ระลึกถึงคุณของพระองค์ ชีวิตของเขาก็จะเป็นชีวิตที่น่าเหยียดหยาม เพราะกลายเป็นผู้เนรคุณและไม่รู้จักตัวเอง

คุณค่าของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ ด้วยการรู้จักธาตุแท้ของตัวเองเป็นอันดับแรก รู้จักว่าตนนั้นมีชีวิตอยู่ได้ด้วยความกรุณาของอัลลอฮฺ

เมื่อรู้เช่นนั้นแล้วก็ต้องแสดงความขอบคุณต่อพระองค์ด้วยการปฏิบัติตนตามคำสั่งที่พระองค์ได้สั่งใช้

การปฏิบัติตนด้วยความเชื่อฟังต่ออัลลอฮฺจะก่อให้เกิดผลดีต่อตัวมนุษย์เอง เพราะเป็นการผูกสัมพันธ์กับพระองค์ตลอดเวลา สิ่งนี้นั่นเองที่ทำให้ชีวิตของมนุษย์นั้นมีคุณค่า และทำให้มนุษย์รู้จักคุณค่าของตัวเอง

นอกจากการสร้างความผูกพันกับอัลลอฮฺเพื่อสร้างคุณค่าให้กับตัวเองแล้ว การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมก็เป็นคุณค่าของชีวิตอีกระดับหนึ่งที่สูงกว่าคุณค่าในระดับแรก

การอุทิศตนอาจจะอยู่ในรูปแบบของการช่วยส่งเสริมศาสนาและจริยธรรมของสังคม การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ การร่วมมือกันเพื่อสร้างสังคมที่ดีและช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดความชั่วร้ายในสังคม เป็นต้น

อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَمَنۡ أَحۡسَنُ قَوۡلٗا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ٣٣ **(سورة فصلت:33)**

"ผู้ใดอีกที่จะดีกว่าบุคคลผู้ซึ่งเชิญชวนสู่อัลลอฮฺ (คือร่วมกันเชิญชวนผู้คนให้เคารพภักดีอัลลอฮฺและดำเนินชีวิตตามหนทางของพระองค์) โดยเขาได้ปฏิบัติความดีงามและได้กล่าวว่า แท้จริงฉันเป็นหนึ่งในบรรดามุสลิมผู้มอบตน (ต่ออัลลอฮฺ)" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ ฟุศศิลัต: 33)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. คุณค่าของมนุษย์อยู่ที่การรู้จักตัวเองว่าเป็นบ่าวของอัลลอฮฺและดำเนินชีวิตอยู่ในหนทางของพระองค์
2. มนุษย์ควรระลึกถึงคุณความดีและเกียรติที่อัลลอฮฺได้ประทานให้แก่เขาอยู่เสมอ
3. การเชื่อฟังและเคารพภักดีอัลลอฮฺจะก่อให้เกิดคุณค่ากับตัวมนุษย์เอง เพราะเป็นการสร้างสัมพันธ์กับอัลลอฮฺ
4. การอุทิศตนเพื่อความดีงามของสังคมโดยส่วนรวมเป็นคุณค่าที่อิสลามสนับสนุนให้ทำเป็นอย่างยิ่ง

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่ามนุษย์ประเสริฐกว่าสิ่งอื่นๆ อย่างไรบ้าง?
2. ท่านคิดว่าชีวิตของท่านมีคุณค่าหรือไม่? และอะไรคือคุณค่าในชีวิตของท่าน?
3. ท่านคิดว่าท่านสามารถสร้างคุณค่าในชีวิตของท่านได้อย่างไรบ้าง?

บทที่ 13

พระคุณพ่อแม่

พ่อและแม่เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในชีวิตของมนุษย์แต่ละคน ทั้งสองคือผู้ให้กำเนิด ผู้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอนลูกตั้งแต่ยังเป็นทารกแบเบาะด้วยความเหนื่อยยากลำบาก จนเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่มีงานมีการและครอบครัวเป็นของตนเอง

ด้วยเพราะพ่อแม่มีความสำคัญต่อมนุษย์ถึงเพียงนี้ อิสลามจึงได้สั่งกำชับให้มนุษย์ทุกคนทำดีและแสดงความกตัญญูต่อบิดามารดาของตน

ความกตัญญูและการทำดีต่อพ่อแม่นั้นเป็นหน้าที่ที่สูงส่งและสำคัญรองลงมาจากการเคารพภักดีอัลลอฮฺเลยทีเดียว เช่นที่พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـًٔاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنًا ﴾ **(سورة النساء:36)**

“สูเจ้าทั้งหลายจงเคารพภักดีอัลลอฮฺและอย่าได้ตั้งภาคีใดๆ ต่อพระองค์ และกับบิดามารดานั้นสูเจ้าจงทำดีกับทั้งสอง” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัน-นิสาอฺ: 36)

ครั้งหนึ่งมีผู้ถามท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ว่าสิ่งใดถือว่าเป็นงานที่ประเสริฐที่สุด ท่านได้ตอบว่า *"การละหมาดในเวลา การทำดีต่อบิดามารดา และการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ" (รายงานโดยอัล-บุคอรีย์)*

จากลำดับที่ถูกกล่าวถึงในหะดีษแสดงให้เห็นว่า การทำดีต่อบิดามารดานั้นมีความประเสริฐกว่าออกไปต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ เช่นที่มีเหตุการณ์ครั้งหนึ่งในสมัยของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ซึ่งได้มีชายผู้หนึ่งมาขออนุญาตท่านออกไปร่วมรบในสงคราม ท่านรอซูลได้ถามชายผู้นั้นว่าเขายังมีพ่อแม่อยู่อีกไหม เขาตอบว่ายังมี ดังนั้นท่านจึงสั่งให้ชายผู้นั้นกลับไปดูแลพ่อแม่ของเขา ด้วยการกล่าวว่า *"จงอยู่ดูแลคนทั้งสอง เพราะแท้จริงสวรรค์นั้นอยู่ใต้เท้าของทั้งสองคน (คือด้วยการทำดีต่อพ่อแม่)" (รายงานโดย อัต-เฏาะบะรอนีย์)*

การอกตัญญูหรือการเนรคุณพ่อแม่นั้นถือว่าเป็นบาปใหญ่ที่ต้องได้รับการลงโทษอย่างแสนสาหัสในวันอาคิเราะฮฺ(วันปรโลก) ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"ในจำนวนบาปใหญ่ทั้งหลายคือการเนรคุณต่อพ่อแม่" (รายงานโดยอัล-บุคอรีย์และมุสลิม)*

แม้แต่เพียงการกล่าวไม่ดีต่อพ่อแม่ก็เป็นสิ่งต้องห้าม เช่นการกล่าว "อุ๊ฟ" หรือ "หึ" ใส่พ่อแม่ หรือการปฏิเสธพ่อแม่ การตะคอกใส่พ่อแม่ การแสดงอาการเกลียดชังและไม่เคารพต่อทั้งสองคนก็เช่นเดียวกัน อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنًاۚ
إِمَّا يَبۡلُغَنَّ عِندَكَ ٱلۡكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوۡ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل

لَّهُمَآ أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾
وَٱخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ
ٱرْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِى صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ **(سورة الإسراء:23-24)**

"และพระผู้อภิบาลของเจ้าได้สั่งไม่ให้พวกเจ้าเคารพภักดีผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮฺเพียงผู้เดียว และต้องทำดีกับบิดามารดาทั้งสอง แม้นว่าทั้งสองนั้นหรือใครคนใดคนหนึ่งได้แก่ชราลง ดังนั้นเจ้าอย่าได้กล่าว "อุ๊ฟ"(กล่าว "หึ" แสดงความเบื่อหน่ายหรือรำคาญ) อย่าตะคอกใส่ทั้งสอง และจงกล่าวคำพูดที่ดีกับทั้งสองคน จงนอบน้อมตนให้กับทั้งสองด้วยความเมตตา และจงกล่าวขอพรให้กับทั้งสองว่า 'โอ้ผู้อภิบาลแห่งข้าได้โปรดเมตตาทั้งสองคนเช่นเดียวกับที่ทั้งสองได้เลี้ยงดูข้าเมื่อครั้งยังเล็กๆ'" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อิสรออฺ :23-24)

ฉะนั้น มนุษย์จะไม่พบกับความดีงามในโลกนี้ได้เลยถ้าหากเขาเป็นผู้เนรคุณและอกตัญญูต่อพ่อแม่ทั้งสองคนของเขา

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. พ่อแม่เป็นคนที่มีคุณมหาศาลต่อมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาบนโลกนี้
2. อัลลอฮฺสั่งให้มนุษย์ทำดีและตอบแทนคุณของพ่อแม่

3. การตอบแทนคุณและการกตัญญูต่อพ่อแม่ถือเป็นหน้าที่ที่สูงส่งและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
4. ความประเสริฐของการทำดีต่อพ่อแม่นั้นยิ่งใหญ่กว่าการออกไปต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ
5. การเนรคุณต่อพ่อแม่เป็นบาปใหญ่
6. เราทุกคนต้องเป็นบุตรที่ดีของพ่อแม่ ต้องปรนนิบัติต่อทั้งสองคนด้วยความเมตา ต้องไม่ทำให้ทั้งสองเสียใจ ต้องไม่แสดงอาการเกลียดชังแม้เพียงด้วยคำพูดที่หยาบคายไม่น่าฟัง หรือแสดงความรำคาญ ฯลฯ
7. การขอดุอาอฺให้กับพ่อแม่ถือเป็นวิธีการทำดีต่อพ่อแม่อีกประการหนึ่งเช่นเดียวกัน

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าท่านเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่หรือไม่? เพราะเหตุใด?
2. ท่านคิดว่าจะแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ของท่านได้อย่างไร? ด้วยวิธีไหนบ้าง?
3. เวลาที่พ่อแม่ของท่านเสียใจ ท่านคิดว่าต้องทำอย่างไรเพื่อแสดงความสำนึกคุณต่อทั้งสอง?

บทที่ 14
อย่าโกรธ

ความโกรธเป็นอาการที่แสดงออกถึงการไร้ความยับยั้งสติอารมณ์ ชั่วครู่ชั่วขณะที่มีอาการโกรธอาจจะก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงที่ไม่เหมาะสมโดยไม่ทันได้รู้สึกตัว เมื่อใดที่อาการโกรธหายไปและรู้สึกตัวอีกครั้ง ความเสียใจก็จะเกิดขึ้นกับผู้ที่ไม่ยับยั้งตนแสดงความก้าวร้าวหรือก่อความเสียหายในขณะที่ตนมีอาการโมโหโกรธา

ด้วยเหตุนี้อิสลามจึงสั่งให้ระวังนิสัยชอบโกรธ เพราะมักจะเป็นภัยต่อมนุษย์มากกว่าให้คุณประโยชน์ การระงับความโกรธบางครั้งก็ไม่ใช่ทำได้ง่ายๆ ดังนั้นผู้ที่สามารถยับยั้งตนและระงับความโกรธได้จึงถือเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งอย่างแท้จริง

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"ผู้ที่แข็งแกร่งนั้นไม่ใช่ผู้ที่สามารถล้มคู่ต่อสู้ได้ แต่ผู้ที่แข็งแกร่งคือผู้ที่สามารถควบคุมตัวเองได้ในยามโกรธ" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์ และมุสลิม)*

การระงับความโกรธจึงเป็นลักษณะของผู้ศรัทธาและผู้ยำเกรงต่ออัลลอฮฺ พระองค์ได้สาธยายถึงคุณลักษณะของบุคคลเหล่านี้ว่า

ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلْكَـٰظِمِينَ ٱلْغَيْظَ وَٱلْعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾

(سورة آل عمران:134)

“คือบรรดาคนที่ใช้จ่ายให้ทานทั้งในยามสุขและยามทุกข์ อีกทั้งระงับความโมโหโกรธาและให้อภัยแก่คนอื่น แท้จริงแล้วอัลลอฮฺทรงรักบรรดาผู้ที่กระทำความดีงาม”

(อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อาล อิมรอน: 134)

อาการโกรธเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน ดังนั้นจึงต้องระวังตนอยู่เสมอ โดยเฉพาะคนที่มีอารมณ์ฉุนเฉียวง่าย ซึ่งอาจจะสร้างความเดือนร้อนให้กับผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล เป็นที่เข็ดขยาดของคนอื่น และไม่มีผู้ใดอยากใกล้ชิด

ครั้งหนึ่งได้มีผู้ชายคนหนึ่งมาขอให้ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ตักเตือนเขา ท่านรอซูลได้สั่งเขาว่า *“ท่านจงอย่าโกรธ” ท่านได้ทวนเช่นนั้นหลายครั้งว่าอย่าโกรธ (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์)*

เพราะอาการโกรธเกือบจะไม่เป็นผลดีใดๆ เลยต่อตัวมนุษย์ เป็นอาการที่เกิดจากการยุแหย่ล่อลวงของชัยฏอน ผู้ที่มีอาการเช่นนั้นจึงต้องหาวิธีเพื่อระงับความโกรธเสีย

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้แนะนำวิธีการระงับความโกรธโดยให้กล่าวคำว่า

أعوذُ بالله مِن الشيطان الرجِيم

"อาอูซุ บิลลาฮฺ มินัช ชัยฏอนิร รอญีม"

ความหมายคือ "ข้าขอให้อัลลอฮฺช่วยคุ้มครองให้พ้นจากการล่อลวงของชัยฏอน" *(รายงานโดยอัล-บุคอรีย์และมุสลิม)*

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ยังได้กล่าวไว้อีกมีความว่า *"พึงรู้เถิดว่าความโกรธคือถ่านไฟที่อยู่ในใจของมนุษย์ พวกท่านไม่เห็นดอกหรือว่าตาของเขาแดงก่ำและกรามของเขาพองโต เพราะฉะนั้นใครที่มีอาการเช่นนั้นให้เขารีบไปอาบน้ำวูฎูอฺ (อาบน้ำละหมาด)" (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์)*

นอกจากนี้ผู้ที่สามารถระงับความโกรธจะได้รับผลตอบแทนที่ดีจากอัลลอฮฺในวันอาคิเราะฮฺ เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"ผู้ใดที่ระงับความโกรธไว้ในขณะที่เขาสามารถปะทุมันออกมาได้ ในวันกิยามะฮฺอัลลอฮฺจะเรียกเขาท่ามกลางผู้คนมากมาย และให้เขาเลือกจะเอานางสวรรค์คนใดก็ได้ตามใจเขา" (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์)*

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. ความโกรธเป็นอาการที่ไม่พึงประสงค์ เพราะแสดงออกถึงความไร้สติซึ่งสามารถสร้างความเดือดร้อนและความเสียหายทั้งต่อตัวเองและผู้อื่นได้
2. การระงับความโกรธเป็นบุคลิกลักษณะของผู้ศรัทธาและยำเกรงต่ออัลลอฮฺ เป็นสิ่งที่พระองค์รักใคร่

3. ความโกรธเป็นการยุแหย่ล่อลวงของชัยฏอน ผู้ที่มีอาการโกรธจึงควรขอให้อัลลอฮฺคุ้มครองเขาให้พ้นจากมัน
4. การระงับความโกรธได้ถือเป็นความแข็งแกร่งของจิตใจ
5. ถ้ามีอาการโกรธอย่างถึงที่สุดให้แก้ด้วยการอาบน้ำละหมาด ถ้ายังไม่หมดอีกก็ให้รีบละหมาดเพื่อให้ใจสงบขึ้น
6. ผู้ที่สามารถระงับความโกรธจะได้รับผลตอบแทนที่ดีจากอัลลอฮฺในวันอาคิเราะฮฺ

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าความโกรธมีผลเสียต่อตัวเองและผู้อื่นอย่างไรบ้าง?
2. เวลาที่ท่านโกรธ ท่านมีวิธีแก้อย่างไรบ้าง? กรุณายกตัวอย่าง

บทที่ 15

มุสลิมต้องหาความรู้

อิสลามเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตของมนุษย์ เป็นหัวใจของความเจริญ ดังที่ได้รู้กันว่าการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในด้านต่างๆจำเป็นต้องอาศัยวิชาความรู้จึงจะได้รับผลความสำเร็จ

ดังนั้นตั้งแต่เริ่มแรกที่อิสลามแผ่ขยาย อิสลามได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มนุษย์มีความรู้ ดังปรากฏในห้าอายะฮฺแรกที่อัลลอฮฺทรงประทานให้ท่านนบีมุหัมมัด ﷺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ซึ่งได้เริ่มด้วยอายะฮฺที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้มีการศึกษาหาความรู้ อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

ٱقۡرَأۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلَّذِي خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ مِنۡ عَلَقٍ ﴿٢﴾
ٱقۡرَأۡ وَرَبُّكَ ٱلۡأَكۡرَمُ ﴿٣﴾ ٱلَّذِي عَلَّمَ بِٱلۡقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ ٱلۡإِنسَٰنَ
مَا لَمۡ يَعۡلَمۡ ﴿٥﴾ **(سورة العلق:1-5)**

“จงอ่านด้วยพระนามแห่งผู้อภิบาลของเจ้าผู้ทรงให้บังเกิด ทรงให้บังเกิดมนุษย์จากก้อนเลือด จงอ่านเถิด และผู้อภิบาลของเจ้านั้นผู้ทรงใจบุญยิ่ง ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล–อะลัก: 1–5)

ความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับศาสนา เช่นความรู้เกี่ยวกับการศรัทธา การปฏิบัติศาสนกิจ จริยธรรมมุสลิม เป็นต้น ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *“ผู้ใดที่อัลลอฮฺประสงค์ให้เขาได้รับความดีงาม พระองค์จะทรงทำให้เขาเข้าใจศาสนา” (รายงานโดยอัล-บุคอรีย์)*

โดยเฉพาะความรู้ในด้านการศรัทธาต่ออัลลอฮฺนั้นยิ่งมีความสำคัญเป็นอันดับแรก อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ

وَٱلۡمُؤۡمِنَـٰتِۗ **(سورة محمد: 19)**

“พึงรู้เถิด (คือต้องหาความรู้) ว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใด (ที่เที่ยงแท้) นอกจากอัลลอฮฺ และจงขออภัยโทษต่อความผิดเพื่อตัวเจ้าและเพื่อบรรดาผู้ศรัทธาชายและบรรดาผู้ศรัทธาหญิง” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ มุหัมมัด: 19)

การศึกษาหาความรู้เพื่อใช้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติศาสนา จึงนับว่าเป็นหน้าที่สำหรับมุสลิมทุกคน เช่นที่ท่าน

รอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"การศึกษาหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน" (รายงานโดย อิบนุ มาญะฮฺ)*

ความจำเป็นที่ต้องหาความรู้ไม่แตกต่างจากความจำเป็นของการละหมาด การถือศีลอด การจ่ายซากาต และบทบัญญัติอื่นๆที่จำเป็นต้องปฏิบัติในอิสลาม

อิสลามต้องการให้คนมุสลิมศึกษาและแสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์เท่านั้น ทั้งที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติศาสนกิจและการประกอบอิบาดะฮฺ ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวในดุอาอฺของท่านในตอนหนึ่งมีความว่า *"โอ้ อัลลอฮฺ แท้จริงฉันขอจากพระองค์ซึ่งความรู้ที่มีประโยชน์" (รายงานโดย อิบนุ มาญะฮฺ)*

ส่วนความรู้ที่มีประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในโลกนี้ ก็เป็นสิ่งที่อิสลามสนับสนุนให้ศึกษาเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นปัจจัยส่งเสริมในเรื่องอาคิเราะฮฺอีกทอดหนึ่ง ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้ความว่า *"พวกท่านมีความรู้เรื่องมากกว่าฉัน เกี่ยวกับกิจการทางโลกของพวกท่าน" (รายงานโดยมุสลิม)*

มุสลิมทุกคนจึงต้องเอาใจใส่ในเรื่องการหาความรู้เพื่อให้เข้าใจศาสนาและปฏิบัติได้ถูกต้อง โดยต้องหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในโลกนี้หรือโลกหน้า

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. การหาความรู้มีความสำคัญต่อมุสลิมทุกคน
2. มุสลิมต้องหาความรู้เพื่อทำความเข้าใจกับศาสนา และปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติอิสลาม

3. การไม่รู้เป็นเหตุให้มุสลิมประพฤติปฏิบัติตนอย่างผิดๆ
4. ความรู้ที่มุสลิมต้องศึกษาคือความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเขาทั้งในเรื่องศาสนาและการยังชีวิตบนโลกนี้

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าความรู้อะไรบ้างที่สำคัญสำหรับท่าน?
2. ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดอิสลามจึงสนับสนุนให้ศึกษาหาความรู้?
3. ท่านคิดว่าสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากที่ไหน? อย่างไร?

บทที่ 16
อัลกุรอานทางนำชีวิต

อัลกุรอาน คือ พระดำรัสของอัลลอฮฺที่ทรงประทานแก่ท่านนบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ผ่านมลาอิกะฮฺญิบรีล เป็นคัมภีร์เล่มสุดท้ายของอัลลอฮฺสำหรับมนุษยชาติ เพื่อเป็นทางนำสำหรับมนุษย์ไปสู่การมีชีวิตที่มีความสงบสุขในโลกนี้และโลกหน้า อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

إِنَّ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ يَهۡدِي لِلَّتِي هِيَ أَقۡوَمُ وَيُبَشِّرُ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمۡ أَجۡرٗا كَبِيرٗا

﴿٩﴾ **(سورة الإسراء:9)**

"แท้จริง อัลกุรอานนี้นำสู่ทางที่เที่ยงตรงยิ่งและแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธาที่ประกอบความดีทั้งหลายว่าสำหรับพวกเขานั้นจะได้รับการตอบแทนอันยิ่งใหญ่"
(อัล- กุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อิสรออฺ: 9)

นอกจากนั้นอัลกุรอานยังเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่ยิ่งใหญ่และตลอดกาลจนถึงวันกิยามะฮฺ เป็นธรรมนูญแห่งชีวิตของประชาชาติมุสลิมที่

ครอบคลุมทุกๆด้าน ไม่ว่าในเรื่องส่วนตัว หรือในเรื่องครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

อัลกุรอานมีคุณลักษณะเด่นหลายประการคือ ถูกประทานลงจากอัลลอฮฺไม่ใช่เป็นการคิดมาจากมนุษย์ ได้รับประกันจากอัลลอฮฺว่าปลอดจากการเปลี่ยนแปลง ถูกประทานแก่มนุษย์ทั้งมวลและญิน

คำสอนอัลกุรอานเป็นคำสอนที่ครอบคลุมชีวิตของมนุษย์ในทุกๆด้าน เป็นคัมภีร์ที่มีคำสอนและบทบัญญัติที่ใช้ได้ตลอดกาลและทุกสถานที่

หน้าที่ของมุสลิมต่ออัลกุรอาน คือต้องยึดมั่นและศรัทธาว่าอัล-กุรอานเป็นดำรัสของอัลลอฮฺ ยึดมั่นและศรัทธาว่าคำสอนต่างๆในอัล-กุรอานเป็นคำสอนที่ถูกต้องและครอบคลุมในทุกๆด้าน

มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามคำสอนของอัลกุรอาน ไม่ว่าคำสอนนั้นเกี่ยวข้องกับการศรัทธาหรือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ พยายามเป็นมิตรกับอัลกุรอานให้ใกล้ชิดที่สุดด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอ พยายามให้เป็นกิจวัตรประจำวันและอ่านให้มากที่สุด เพื่อจะได้รับทางนำและผลบุญมากที่สุดจากอัลลอฮฺ

การอ่านอัลกุรอานต้องพยายามอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ และควรอ่านในสภาพบริสุทธิ์คือมีน้ำละหมาดและปกปิดร่างกาย อ่านในสถานที่สะอาด พยายามทำความเข้าใจเนื้อหาสาระในอัลกุรอานด้วยการเรียนรู้และศึกษาความหมายของอัลกุรอานจากผู้รู้ และค้นคว้าจากหนังสือคำแปลอัลกุรอานและหนังสืออรรถาธิบายอัลกุรอาน เพื่อจะได้เข้าใจอัลกุรอานอย่างลึกซึ้ง

การอ่านอัลกุรอานเป็นสิ่งที่อิสลามกำชับและส่งเสริมอย่างยิ่ง โดยได้กำหนดผลบุญมากมายไว้ เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีว่า *"พวกท่านจงอ่านอัลกุรอานเถิด เพราะในวันกิยามะฮฺมันจะคอยให้ความช่วยเหลือแก่มิตรสหาย (คือผู้ที่อ่านมัน)" (รายงานโดยมุสลิม)*

ท่านได้กล่าวอีกมีความว่า *"ผู้ใดที่อ่านอัลกุรอานหนึ่งตัวอักษร เขาจะได้รับหนึ่งความดีงาม โดยหนึ่งความดีงามนั้นจะเพิ่มทวีคูณเป็นสิบเท่า ฉันไม่ได้บอกว่า อลิฟ ลาม มีม เป็นหนึ่งอักษร แต่อลิฟ เป็นหนึ่งอักษร ลาม เป็นหนึ่งอักษร มีม ก็เป็นอีกหนึ่งอักษร" (รายงานโดยอัต-ติรมิซีย์)*

นอกจากนี้การอ่านอัลกุรอานจะช่วยให้จิตใจสงบ ความศรัทธาในใจเพิ่มพูน เช่นที่อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَـٰنًا ﴿٢﴾

(سورة الأنفال:2)

"และ(ผู้ศรัทธานั้น)เมื่อใดที่ได้ฟังอัลกุรอานแล้ว จะทำให้ศรัทธาของพวกเขาเพิ่มพูนขึ้น" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อันฟาล :2)

เมื่อมุสลิมปฏิบัติตามคำสอนของอัลลอฮฺในอัลกุรอาน เขาจะได้ประโยชน์อย่างมากมาย เช่น ได้รับทางนำจากอัลลอฮฺ ทำให้ความศรัทธามีความมั่นคงและเข็มแข็ง มีความมั่นใจต่ออัลลอฮฺเพิ่มมากขึ้น ทำให้จิตใจบริสุทธิ์และรำลึกต่ออัลลอฮฺเสมอและเกรงกลัวต่อวันอาคิเราะฮฺมากขึ้น กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกจะปฏิบัติตามคำสอนของอัลลอฮฺอย่าง

สม่ำเสมอและละเว้นสิ่งที่ห้ามต่างๆ ส่งเสริมให้เป็นมุสลิมที่ดี มีศีลธรรมและคุณธรรมสูง ป้องกันจากการกระทำที่ขัดกับบทบัญญัติและคำสอนของพระผู้เป็นเจ้า

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ซึ่งเป็นพระดำรัสของอัลลอฮฺที่ทรงประทานให้เป็นทางนำแก่มนุษยชาติ
2. อัลกุรอานมีความสำคัญต่อมุสลิม เพราะเป็นคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนและบทบัญญัติต่างๆ ไว้
3. มุสลิมมีหน้าที่ต้องศรัทธาและปฏิบัติตามคำสอนของอัลกุรอาน
4. การอ่านอัลกุรอานมีความประเสริฐและประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ มีผลบุญที่มหาศาล
5. การปฏิบัติตามคำสอนของอัลกุรอานจะก่อให้เกิดผลดีต่างๆ มากมายแก่ตัวมนุษย์

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าคัมภีร์อัลกุรอานมีความสำคัญต่อท่านอย่างไรบ้าง?
2. ท่านคิดว่าได้ปฏิบัติตามคำสอนอัลกุรอานแล้วในเรื่องใดบ้าง?
3. ท่านสามารถที่จะอ่านอัลกุรอานได้หรือไม่? ถ้าได้ ท่านอ่านอัล-กุรอานสัปดาห์ละกี่ครั้ง? ถ้าท่านอ่านไม่ได้ ท่านคิดว่าสามารถที่จะศึกษาเพื่อให้สามารถอ่านได้หรือไม่?

บทที่ 18

เวลาที่หลุดลอยไป

เวลาคืออายุของชีวิต เป็นนิอฺมัต(คุณค่า)ที่สำคัญสำหรับมนุษย์ อัลลอฮฺได้กล่าวถึงนิอฺมัตอันสำคัญนี้ว่า

وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ دَآئِبَيۡنِۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ ﴿٣٣﴾ **(سورة إبراهيم:**33-34**)**

"และพระองค์ทรงให้ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์เป็นประโยชน์แก่พวกเจ้า โดยโคจรเป็นปกติ และทรงให้กลางคืนและกลางวันเป็นประโยชน์แก่พวกเจ้า" (อัล-กุรอาน สูเราะฮฺ อิบรอฮีม: 33)

อายุขัยของมนุษย์บนโลกนี้นั้นแสนสั้น เมื่อเทียบกับเวลาในโลกหน้า หน้าที่ของมนุษย์ในขณะที่มีชีวิตในโลกนี้จึงเป็นการตักตวงและใช้ประโยชน์จากเวลาที่มีอยู่ให้มากที่สุด เพื่อเตรียมสัมภาระที่จำเป็นและพร้อมสำหรับการเดินทางอันแสนยาวนานในโลกหน้า

ด้วยเพราะความจำกัดของเวลาที่มีอยู่ ดังนั้นมนุษย์จึงควรรู้จักใช้เวลาให้ดีที่สุด ไม่ปล่อยให้เวลาและอายุขัยของชีวิตหลุดลอยไปโดยไร้

ประโยชน์ใดๆ ต่อตัวเอง การละเลยต่อการใช้เวลาให้คุ้มค่าในชีวิตนี้ถือว่าเป็นความขาดทุนที่ใหญ่หลวง แต่กระนั้นก็ยังมีมนุษย์มากมายจมอยู่ในสภาพของการใช้เวลาไม่เป็น ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"นิอฺมัตสองประการที่มนุษย์หลงลืมและใช้อย่างเสียหายมากที่สุด นั่นคือสุขภาพที่ดีและเวลาว่าง" (รายงานโดยอัล-บุคอรีย์)*

การหลงลืมของมนุษย์ต่อการใช้เวลานั้น มีรูปแบบที่แตกต่างกัน แต่ที่สำคัญที่สุดคือการหลงลืมความเป็นจริงของชีวิต ว่าตนเป็นบ่าวของอัลลอฮฺ มีหน้าที่ต้องศรัทธาต่อพระองค์ ต้องปฏิบัติความดีงาม เพื่อใช้เป็นสัมภาระในโลกหน้า มนุษย์จะขาดทุนอย่างมหาศาลถ้าหากในชีวิตของเขาไม่ได้นึกถึงสิ่งเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากเขาใช้เวลาในชีวิตเพื่อปรนเปรอความต้องการของตัวเองและอารมณ์ใฝ่ต่ำ เพื่อความสุขสนุกสนานชั่วครู่ชั่วคราวบนโลกนี้เพียงอย่างเดียว

ดังนั้น การป้องกันการขาดทุนจากการใช้เวลาคือการกลับไปสู่คำสอนของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

وَٱلۡعَصۡرِ ۝١ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ ۝٢ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ
وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ ۝٣ **(سورة العصر)**

"ขอสาบานด้วยเวลา แท้จริงมนุษย์นั้นอยู่ในความขาดทุนอย่างแน่นอน ยกเว้นผู้ที่ศรัทธาและปฏิบัติความดีงาม และผู้ที่สั่งเสียและตักเตือนกันใน

สัจธรรมความถูกต้อง และสั่งเสียกันให้มีความอดทน" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อัศรฺ)

ความขาดทุนที่ใหญ่หลวงคือความขาดทุนในโลกหน้า เพราะปล่อยปะละเลยเวลาในโลกนี้ โดยไม่ใช้ประโยชน์เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเดินทางไปยังโลกอาคิเราะฮฺ อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

قُلْ إِنَّ ٱلْخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْخُسْرَانُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٥﴾

(سورة الزمر:15)

"จงกล่าวเถิด(มุหัมมัด) แท้จริงบรรดาผู้ขาดทุนนั้นคือผู้ที่ทำให้ตัวเองและครอบครัวเสียหายในวันกิยามะฮฺ พึงรู้เถิดว่านั่นคือการขาดทุนที่ชัดแจ้ง" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัซ-ซุมัรฺ : 15)

เพื่อหลีกเลี่ยงความขาดทุนในชีวิตอันยาวนานในโลกหน้า มนุษย์จึงต้องรักษาความศรัทธาและการปฏิบัติความดีของตนอยู่เสมอ และต้องรู้จักฉกฉวยโอกาสที่มีอยู่เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับตนเองเพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในโลกหน้า ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวกำชับไว้มีความว่า *"จงฉวยโอกาสในห้าอย่าง ก่อนอีกห้าอย่างจะมาถึง นั่นคือความหนุ่มก่อนความแก่ สุขภาพดีก่อนการเจ็บไข้ ความมั่งมีก่อนจะยากไร้ เวลาว่างก่อนจะไม่มีเวลา และการมีชีวิตก่อนความตายมาเยือน" (รายงานโดย อัล-หากิม)*

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. เวลามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะหมายถึงอายุขัยและชีวิตของเขา
2. เวลาในโลกนี้แสนสั้นยิ่งนักเมื่อเทียบกับเวลาในโลกหน้า ดังนั้นมนุษย์จึงต้องรู้จักใช้เวลาให้เป็น
3. อัลลอฮฺสั่งให้มนุษย์ใช้เวลาในชีวิตให้คุ้มค่าที่สุด เพื่อผลประโยชน์ของเขาในโลกหน้า
4. การปล่อยปะละเลยเวลาในชีวิตถือเป็นความขาดทุนและความเสียหายอย่างใหญ่หลวง
5. มนุษย์จะพ้นจากความขาดทุนทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ถ้าหากสามารถรักษาอีมานหรือความศรัทธาของตนต่อพระผู้เป็นเจ้า รวมทั้งหมั่นปฏิบัติความดีอย่างไม่ขาดตกบกพร่องเป็นสม่ำเสมอ

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าวัยหนุ่มมีความสำคัญสำหรับมนุษย์อย่างไรบ้าง? กรุณาแสดงความคิดเห็น
2. ท่านมีวิธีใดบ้างเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์?
3. ท่านคิดว่าควรจะต้องทำอย่างไรบ้างเพื่อไม่ให้ขาดทุนในวันอาคิเราะฮฺ?

บทที่ 18

มารยาทมุสลิม

จริยธรรมและมารยาทเป็นสิ่งที่สำคัญในอิสลามเป็นอย่างยิ่ง การมีมารยาทคือการที่มุสลิมมีอุปนิสัยที่ดีงามติดตัว เป็นเครื่องประดับประจำกายของเขา เป็นการสร้างความรู้สึกชื่นชอบแก่ผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"แท้จริงแล้ว ฉันถูกส่งมาเพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้กับมารยาทที่ดี" (รายงานโดยอะหฺมัด)*

ท่านได้กำชับให้มุสลิมนั้นเป็นคนที่มีมารยาทต่อผู้อื่น เช่นการพูดด้วยดี การให้สลาม การยิ้มแย้มให้กัน การเห็นอกเห็นใจ การเคารพความคิดเห็น การให้เกียรติ ไม่เหยียดหยาม ไม่ติฉินนินทา ไม่ด่าไม่สาปแช่งต่อกัน เป็นต้น

ท่านได้กล่าวไว้มีความว่า *"ท่านจงยำเกรงต่ออัลลอฮฺตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน และจงทำความดีลบล้างความชั่ว และจงคลุกคลีกับผู้อื่นด้วยมารยาทที่ดี" (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์)*

ท่านยังได้กล่าวอีกมีความว่า *“มุสลิมกับมุสลิมเป็นพี่น้องกัน จะต้องไม่รังแก(ก่อความอธรรม)แก่เขา ไม่ย่ำยีเขา และไม่เหยียดหยามเขา” (รายงานโดย มุสลิม)*

“รอยยิ้มที่ปรากฏให้เห็นแก่พี่น้องของท่านนั้นเป็นเศาะดะเกาะฮฺ” (รายงานโดย อิบนุ หิบบาน)

“ห้าประการที่เป็นหน้าที่ของมุสลิมที่พึงปฏิบัติต่อมุสลิม คือการตอบรับสลาม การกล่าวรับผู้ที่จาม การตอบรับคำเชิญ การเยี่ยมผู้ป่วย และการส่งศพไปสุสาน” (รายงานโดย มุสลิม)

“ความดีนั้นคือการมีมารยาทที่ดี” (รายงานโดย มุสลิม)

“ไม่ใช่พวกเรา ผู้ที่ไม่เมตตาและเอ็นดูเด็กๆ และผู้ที่ไม่ให้เกียรติผู้ใหญ่” (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์)

การมีมารยาทที่ดีนั้นจะต้องแสดงกับทุกคนไม่เพียงเฉพาะกับมุสลิมเพียงอย่างเดียวเท่านั้น กับผู้อื่นที่ไม่ใช่มุสลิมก็ต้องแสดงมารยาทที่ดีด้วยเช่นกัน เพราะมุสลิมเป็นผู้นำแห่งความดีงาม จึงสมควรต้องเป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นได้สัมผัสถึงมารยาทและจริยธรรมความดีงามของตน

ครั้งหนึ่งได้มีชาวยิวเข้ามาหาท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม และกล่าวว่า “ขอความตายประสบแก่ท่าน” แทนที่พวกเขาจะกล่าวสลาม ท่านอาอิชะฮฺภรรยาของท่านรอซูลได้ยินดังนั้นจึงตอบไปว่า “ความตายจะประสบกับพวกเจ้านั่นแหละ” เมื่อท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ยินเช่นนั้นก็ได้ห้ามอาอิชะฮฺและได้กล่าวว่า *“แท้จริงแล้วอัลลอฮฺเป็นผู้นุ่มนวล และทรงรักความนุ่มนวลในทุกๆ สิ่ง”* ท่านอาอิชะฮฺได้ถามว่า “ท่านไม่ได้ยินที่พวกเขากล่าวอย่างนั้นหรือ?” ท่าน

รอซูลได้ตอบนางว่า *“ก็ฉันได้กล่าวแล้วว่า ‘พวกท่านก็เช่นกัน’ เพียงเท่านั้นเอง” (รายงานโดย อัลบุคอรีย์ และมุสลิม)*

มารยาทที่ดีคือสิ่งที่ทำให้มุสลิมมีเกียรติ และได้รับผลตอบแทนใหญ่หลวงในวันอาคิเราะฮฺ ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *“แท้จริงผู้ศรัทธานั้นจะได้รับผลตอบแทนถึงขั้นผู้ถือศีลอดในเวลากลางวันและละหมาดในยามค่ำคืน เพราะการมีมารยาทที่ดีของเขา” (รายงานโดย อะหฺมัด)*

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. มารยาทที่ดีงามเป็นส่วนหนึ่งของคำสอนอิสลามที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง
2. มุสลิมเป็นผู้นำและตัวอย่างที่ดีในการมีมารยาททั้งต่อมุสลิมเองและต่อผู้อื่นที่ไม่ใช่มุสลิม
3. ลักษณะของมารยาทที่ดีคือการสร้างความสุข หรือไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น
4. มุสลิมจะต้องมีนิสัยนุ่มนวลอ่อนโยนถึงแม้กับคนที่ทำก้าวร้าวกับเขา
5. ผลตอบแทนของผู้ที่มีมารยาทที่ดีนั้นเทียบเท่าผู้ที่ถือศีลอดในเวลากลางวันและละหมาดในเวลากลางคืน

คำถามหลังบทเรียน

1. มีมารยาทใดบ้างที่ท่านคิดว่าได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำแล้ว? และมารยาทใดที่ท่านยังไม่เคยปฏิบัติ?
2. ท่านคิดว่าอะไรคือผลดีที่ได้จากการมีมารยาทที่ดีต่อผู้อื่น?
3. ท่านคิดว่ามารยาทใดที่ทำได้ง่ายที่สุด? และมารยาทใดที่ทำได้ยากที่สุด? เพราะเหตุใด?

บทที่ 19
ผู้ซื่อสัตย์

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่สมบูรณ์แบบครอบคลุมทั้งสามองค์ประกอบที่มนุษย์ทุกคนจะต้องมี คือ ด้านการศรัทธา การปฏิบัติ (อิบาดะฮฺ) และมารยาทต่างๆ ที่ดีงาม

ส่วนหนึ่งของมารยาทที่ดีงามก็คือ อิสลามสอนให้ทุกคนมีความซื่อสัตย์ ในทุกๆด้านที่รับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นการซื่อสัตย์ต่อตัวเองหรือผู้อื่น

อิสลามไม่เห็นด้วยกับผู้ที่ชอบพูดในสิ่งที่เขาไม่ปฏิบัติหรือพูดไม่ตรงกับสิ่งที่มีในใจของเขา อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ﴿٢﴾
كَبُرَ مَقۡتًا عِندَ ٱللَّهِ أَن تَقُولُواْ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ﴿٣﴾

(سورة الصف:3)

"โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย เหตุไฉนพวกเจ้าจึงกล่าวในสิ่งที่พวกเจ้าไม่ได้กระทำ เป็นความพิโรธอันใหญ่หลวงสำหรับอัลลอฮฺ การที่พวกเจ้ากล่าวในสิ่งที่ไม่ได้กระทำ" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัศ-ศ็อฟ: 3)

อิสลามไม่สนับสนุนและต่อต้านการพูดโกหก ด้วยเพราะมันเป็นนิสัยของพวกสับปลับ หน้าไหว้หลังหลอก หรือที่เรียกกันว่า พวกมุนาฟิก ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของคนมุนาฟิกว่า *"ลักษณะของคนมุนาฟิกนั้นคือ เมื่อเขาพูดก็จะพูดปด เมื่อสัญญาก็จะบิดพลิ้ว และเมื่อได้รับความไว้วางใจก็จะทรยศหักหลัง" (รายงานโดย อัลบุคอรีย์)*

ท่านอาอิชะฮฺ ภรรยาของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวถึงจุดยืนของท่านรอซูลที่มีต่อผู้ที่ชอบพูดโกหกว่า ท่านจะโกรธมากต่อผู้ที่ชอบพูดโกหก เมื่อใดท่านศาสดาได้ยินผู้ใดพูดโกหกเพียงครั้งเดียว ท่านจะโกรธเขาผู้นั้นจนกว่าเขาจะกลับเนื้อกลับตัวและขออภัยโทษต่ออัลลอฮฺ และสัญญาว่าเขาจะไม่พูดโกหกอีก

การโกหกนั้นจะนำไปสู่ความหายนะและเนรคุณต่ออัลลอฮฺ ส่วนผู้มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เขาผู้นั้นจะเป็นที่รักใคร่ของอัลลอฮฺและเพื่อนมนุษย์ดังหะดีษที่มีความว่า *"พวกท่านจงห่างไกลจากการพูดโกหก แท้จริงแล้วการพูดโกหกจะนำไปสู่การกระทำความชั่ว และแท้จริงแล้วการกระทำความชั่ว จะนำไปสู่ขุมนรก และเมื่อชายผู้หนึ่งได้กล่าวเท็จอย่างสม่ำเสมอเขาจะถูกอัลลอฮฺบันทึกว่าเป็นจอมโกหกหลอกลวง พวกท่านจงซื่อสัตย์ ซึ่งแท้จริงแล้วความซื่อสัตย์จะนำไปสู่ความดี และแท้จริงแล้วความดีนั้นจะนำไปสู่สวรรค์ เมื่อใดเขาผู้นั้นผู้แต่ความจริง(ซื่อสัตย์) เขาจะถูกอัลลอฮฺบันทึกว่าเป็นคนที่ซื่อสัตย์ยิ่ง" (รายงานโดยอัล-บุคอรีย์)*

หะดีษข้างต้นได้บอกอย่างชัดเจนว่าการพูดความจริงหรือความซื่อสัตย์คือเส้นทางสู่สวรรค์ และความโกหกก็คือเส้นทางไปสู่นรก

อนึ่ง การซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในการเป็นมุสลิมนั้นหมายถึง การปฏิบัติงานที่ดีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นเสบียงไว้ในโลกอาคิเราะฮฺ อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَٱعۡبُدۡ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأۡتِيَكَ ٱلۡيَقِينُ ﴿٩٩﴾

(سورة ا جر:٩٩)

"เจ้าจงทำการภักดีต่อองค์อภิบาลของเจ้าจนกว่าความมั่นใจอันแน่นอน(หมายถึงความตาย)จะประสบแก่ตัวเจ้า" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-หิจญ์รฺ : ๙๙)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. อัลลอฮฺทรงรักผู้ที่มีความซื่อสัตย์และไม่ชอบการพูดโกหก
2. ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ พูดไม่ตรงกับการกระทำ จะได้รับความโกรธกริ้วจากอัลลอฮฺ
3. ความซื่อสัตย์เป็นศูนย์ของความดีงามทั้งมวล และเป็นเส้นทางสู่สวรรค์
4. การพูดโกหกเป็นหนึ่งในคุณลักษณะประจำตัวของพวกมุนาฟิก
5. มุสลิมจะต้องซื่อสัตย์ต่ออัลลอฮฺ ต่อตนเอง และผู้อื่น
6. การปฏิบัติศาสนกิจและความดีอย่างสม่ำเสมอนับเป็นเครื่องหมายแห่งความซื่อสัตย์เช่นเดียวกัน

คำถามหลังบทเรียน

1. กรุณายกตัวอย่างการซื่อสัตย์ต่อตนเอง
2. ท่านคิดว่าการซื่อสัตย์และการพูดความจริงมีผลดีและผลเสียอย่างไรบ้าง?
3. การซื่อสัตย์เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ท่านเห็นด้วยหรือไม่? ถ้าเห็นด้วยจะทำอย่างไรเพื่อรักษานิสัยความซื่อสัตย์ไว้ให้ได้?

บทที่ ๒๐
ความสำคัญของการละหมาด

การละหมาดเป็นรุก่น (หลักการ) ที่สองของรุก่นอิสลาม และเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งรองลงมาจากการปฏิญาณตนเป็นมุสลิม เพราะการละหมาดคือเสาหลักของศาสนาที่มุสลิมทุกคนจะต้องช่วยกันรักษาและคงไว้ตราบใดที่ชีวิตยังมีอยู่

อัลลอฮฺได้กำชับและฝากฝังบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายให้ช่วยกันรักษาและดำรงการละหมาดห้าเวลาไว้ ดังดำรัสของพระองค์ที่มีว่า

حَـٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَـٰنِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ **(سورة البقرة:238)**

"พวกเจ้าจงรักษาการละหมาดทั้งหลายไว้ และละหมาดที่อยู่กึ่งกลาง (คือ ละหมาดอัศริ) และจงยืนละหมาดเพื่ออัลลอฮฺโดยนอบน้อม" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-บะเกาะเราะฮฺ : 238)

และสิ่งสุดท้ายที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ฝากไว้กับเหล่าเศาะหาบะฮฺของท่านก่อนที่ท่านจะจากโลกนี้ไปก็คือการละหมาดห้าเวลา

การละหมาดเป็นศาสนกิจอันหนึ่งที่จะช่วยสานสายสัมพันธ์อันดีงามและมั่นคงระหว่างพระผู้เป็นเจ้ากับบ่าวของพระองค์ นับตั้งแต่เราเริ่มกล่าวตักบีรฺ(อัลลอฮุ อักบัรฺ) ก็แสดงให้เห็นได้ชัดเจนเลยว่า ขณะนี้บ่าวกำลังเข้าเฝ้าอัลลอฮฺ พระองค์ผู้ทรงสร้าง เพราะว่าตั้งแต่ตักบีรจนถึงการให้สลาม เราจะเห็นได้ว่ากิริยามารยาทและทุกอิริยาบทที่ถูกแสดงออกมาในช่วงประกอบพิธีละหมาดนั้น คืออิริยาบทของบ่าวผู้อ่อนแอที่กำลังเข้าเฝ้าพระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ คือ พระองค์อัลลอฮฺ

อีกหลักฐานหนึ่งที่จะช่วยบ่งชี้ว่า การละหมาดคือการเข้าเฝ้าอัลลอฮฺก็คือ เวลาที่ผู้ละหมาดอ่านสูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ ในทุกๆ ร๊อกอัตของการละหมาด ทุกๆ อายัตที่เขาได้อ่านในสูเราะฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺนั้น อัลลอฮฺจะทรงตอบรับดังที่มีรายงานในหะดีษของท่านรอซูลศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม (รายงานโดย มุสลิม)

ส่วนหนึ่งของประโยชน์สำหรับผู้ที่รักษาไว้ซึ่งการละหมาดก็คือ การละหมาดจะช่วยชำระบาป และจะช่วยชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ปราศจากสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ หรือบาปอันเป็นสิ่งโสโครกที่ติดอยู่ให้หมดสิ้นไป ดังหะดีษที่มีความว่า *“พวกท่านลองตอบสิว่า ถ้าหากว่าหน้าประตูบ้านของพวกท่านมีแม่น้ำไหลผ่าน เพื่อที่พวกท่านจะได้อาบน้ำชำระร่างกายห้าครั้งในทุกๆวัน แล้วท่านยังจะมีสิ่งสกปรกหรือกลิ่นตัวติดหรือค้างอยู่อีกไหม?” บรรดาผู้ที่ฟังท่านอยู่ตอบว่า จะไม่มีสิ่งสกปรกลงเหลือเลย ท่านก็กล่าวอีกต่อไปว่า “ดังนั้นการละหมาดห้าเวลาก็เช่นกัน อัลลอฮฺจะทรง*

ชำระบาปและความผิดต่างๆ ของพวกท่านด้วยการละหมาด" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์ และมุสลิม)

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้ความว่า *"การละหมาดห้าเวลาและการละหมาดญุมอะฮฺ (ละหมาดวันศุกร์) หนึ่งไปยังอีกญุมอะฮฺหนึ่ง มีผลตอบแทนคืออัลลอฮฺจะทรงไถ่โทษ (ชำระบาป) ในสิ่งที่ไม่ใช่บาปใหญ่" (รายงานโดย มุสลิม)*

การละหมาดมิใช่เพียงแต่สามารถชำระบาปและสิ่งโสโครกเท่านั้น แต่การละหมาดยังสามารถสร้างเกราะป้องกันบาปอีกด้วย ดังดำรัสของอัลลอฮฺที่ว่า

إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۗ

(سورة العنكبوت:45)

"แท้จริงการละหมาดสามารถยับยั้งมิให้กระทำความโสมมและความชั่ว" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อันกะบูต : 45)

นั่นเป็นเพราะว่าการละหมาดคือแสงสว่างที่จะช่วยส่องจิตใจของผู้ศรัทธาบนโลกนี้และในวันอาคิเราะฮฺ ท่านรอซูลได้กล่าวไว้มีความว่า *"การละหมาดนั่นคือแสงสว่าง" (รายงานโดยมุสลิม)*

ซึ่งใครก็ตามที่รักษาไว้ซึ่งการละหมาดเขาจะได้รับแสงสว่างและความสำเร็จในวันอาคิเราะฮฺ

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. การละหมาดมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นหลักการข้อที่สองของรุก่นอิสลาม(หลักการอิสลาม)
2. การละหมาดคือการแสดงความเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺที่มุสลิมทุกคนต้องดำรงไว้อย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ
3. การละหมาดเป็นการสร้างสายสัมพันธ์ของผู้เป็นบ่าวกับพระผู้เป็นเจ้าของเขา
4. การละหมาดห้าเวลาสามารถเป็นได้ทั้งการชำระล้างบาปและสิ่งสกปรกในจิตใจของมนุษย์ และยังเป็นเกราะกำบังจากการล่อลวงของชัยฏอนที่คอยชักจูงมนุษย์ในทางที่ผิด
5. การละหมาดเป็นแสงสว่างให้กับมนุษย์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าเหตุใดมุสลิมจึงต้องรักษาการละหมาดห้าเวลาทุกวัน?
2. ท่านคิดว่าการละหมาดมีผลทางจิตใจของท่านอย่างไรบ้าง?
3. ท่านเห็นว่าควรจะทำอย่างไรเพื่อให้การละหมาดของท่านสมบูรณ์ และมีประโยชน์ต่อท่าน?

บทที่ 21

ละหมาดเมื่อถึงเวลา

มีโองการจากอัลกุรอานและจากอัลหะดีษหลายบทด้วยกันที่กำชับมิให้เราละทิ้งการละหมาดโดยไม่มีเหตุที่ถูกต้องทางศาสนา อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ۝ ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝

(سورة ا اعون:4-5**)**

"ดังนั้นความหายนะจงมีแด่บรรดาผู้ทำละหมาด โดยที่พวกเขาละเลยต่อการละหมาดของพวกเขา (หมายถึงปล่อยปะละเลยการละหมาด จนต้องละหมาดนอกเวลา)" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-มาอูน: 4-5)

อัลลอฮฺได้กล่าวถึงคุณลักษณะคนมุนาฟิกไว้ว่า

وَإِذَا قَامُوٓاْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ قَامُواْ كُسَالَىٰ

(سورة النساء:142**)**

> “และเมื่อพวกเขา (พวกมุนาฟิก) ยืนทำการละหมาด พวกเขาจะกระทำด้วยความเกียจคร้าน” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัน-นิสาอฺ: 142)

ผู้ที่ประกอบการละหมาดด้วยความเกียจคร้าน ทำเพื่อให้เสร็จแล้วๆ โดยไม่คำนึงถึงความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์อัลลอฮฺหรือความถูกต้องสมบูรณ์ของการละหมาดในแต่ละครั้ง คือ คุณลักษณะของคนมุนาฟิก ซึ่งจะได้รับผลตอบแทนที่เจ็บปวดในวันอาคิเราะฮฺ นั่นคือการลงโทษในนรกชั้นต่ำสุด

การละหมาดตรงต่อเวลาถือเป็นภารกิจที่ประเสริฐยิ่งกว่าการทำดีต่อพ่อแม่และการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ ซึ่งมีระบุในหะดีษว่า มีผู้ถามท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ว่าศาสนกิจอะไรที่ประเสริฐที่สุด? ท่านตอบว่า *“การละหมาดตรงต่อเวลา หลังจากนั้นก็คือการทำดีต่อพ่อแม่ และหลังจากนั้นก็คือการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮฺ” (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์ และมุสลิม)*

อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญเช่นกัน คือ การละหมาดร่วมกันหรือที่เรียกกันว่า “ละหมาดญะมาอะฮฺ” ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ปลูกฝังและส่งเสริมให้ประชาชาติของท่านประกอบการละหมาดญะมาอะฮฺในมัสญิด โดยที่ผู้ที่ประกอบการละหมาดแบบญะมาอะฮฺนั้นจะดีกว่าผู้ที่ละหมาดคนเดียวถึง 27 เท่า ดังที่มีหะดีษความว่า *“การละหมาดญะมาอะฮฺจะดีกว่าการละหมาดคนเดียวถึง 27 เท่า” (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์)*

การที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ส่งเสริมให้ประกอบการละหมาดญะมาอะฮฺในมัสญิดนั้นก็เพราะว่ามัสญิดคือศูนย์กลางของการพัฒนาและขัดเขลาจิตใจของมุสลิมในสังคม ฉะนั้นการที่เราประกอบการละหมาดญะมาอะฮฺในมัสญิด จึงเป็นการแสดงออกและคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์อันโดดเด่นของอิสลาม อัลลอฮฺได้ชมเชยแก่ผู้ที่ประกอบการละหมาดในมัสญิดว่าเป็นผู้ที่ช่วยฟื้นฟูบทบาทของมัสญิด และท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ย้ำอีกว่า ผู้ที่ประกอบการละหมาดที่มัสญิดคือผู้ศรัทธา ดังหะดีษที่มีความว่า *"เมื่อใดในหมู่พวกเจ้าได้เห็นชายผู้หนึ่งไปมาหาสู่ที่มัสญิดเป็นประจำ จงเป็นพยานได้เลยว่าเขาคือผู้ศรัทธา" (รายงานโดย อิบนุ มาญะฮฺ)*

ความหมายของเสียงอาซาน

ประโยคแรกและสอง คือ

«ا أكـ ا أكـ ، أشهد أنْ لا إلــٰه إلا ا »

ความว่า "อัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่ (สองครั้ง) ข้าขอปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ" ทั้งสองประโยคจะสอนให้เราทราบว่าอิสลามประกอบด้วยโครงสร้างด้านการศรัทธาหรืออากีดะฮฺ ที่มุสลิมทุกคนจะต้องยึดมั่นที่สำคัญคือ การยอมจำนนและนอบน้อมต่อพระองค์อัลลอฮฺผู้ทรงสร้าง

ประโยคที่สาม

«أشهد أن محمداً رسولُ ا ـِ»

(สองครั้ง) ความว่า "ข้าขอปฏิญาณตนว่า มุหัมมัด คือศาสนทูตของอัลลอฮฺ" จากประโยคนี้แสดงว่า เราพร้อมที่จะยอมรับว่าท่านรอซูลของเราคือแบบอย่างที่ดีของเราในการที่จะเอาบทบัญญัติต่างๆ ของอัลลอฮฺมาปฏิบัติ

ประโยคที่สี่

«حي على الصلاة»

(สองครั้ง) ความว่า "เรามาละหมาดพร้อมๆ กันเถิด" ซึ่งสอนให้ทราบว่า อุดมการณ์ของศาสนาอิสลามนั้น คือ สอนให้คนทำแต่ความดี ซึ่งส่วนหนึ่งของความดีนั้นก็คือ การละหมาดร่วมกัน เพราะถ้าเราสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือพิธีกรรมของการละหมาดตั้งแต่ต้นจนจบ เราจะทราบว่า ทุกๆ อิริยาบถของของการละหมาด ไม่ว่าจะเป็นการกระทำล้วนแต่มีประโยชน์ หรือจะอยู่ในรูปของการพูดก็จะสอนให้พูดแต่สิ่งที่ดีงามเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้น การละหมาดร่วมกันที่มัสญิดจะเป็นการสร้างสัมพันธไมตรีที่ดีต่อกันระหว่างผู้ละหมาด และเป็นการสอนวิธีการเคารพและทำตามคำสั่งของผู้นำ

ประโยคที่ห้า

«حي على الفلاح»

(สองครั้ง) ความว่า "โอ้พวกเรา มาสู่หลักชัยแห่งความสำเร็จกันเถิด" แสดงให้เห็นว่า ศาสนาอิสลามพยายามเชิญชวนและสอนในสิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จทั้งโลกนี้และโลกหน้า นั่นก็คือให้มุ่งมั่นทำแต่ความดี หนึ่งในความดีนั้นก็คือการละหมาด

ข้อสังเกตหนึ่งที่เห็นได้ว่าบทอาซานนั้นจะเริ่มด้วยหลักการศรัทธาต่ออัลลอฮฺและนอบน้อมต่อพระองค์ และจะจบด้วยประโยคนี้เช่นกัน แสดงว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เรากระทำในโลกนี้จะต้องวางอยู่บนพื้นฐานของการศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ทำเพื่ออัลลอฮฺ และเราจะต้องกลับสู่อัลลอฮฺ

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. การละหมาดเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่ต้องปฏิบัติอย่างตรงต่อเวลาสม่ำเสมอ
2. อิสลามสนับสนุนให้ละหมาดญะมาอะฮฺเพราะมีความสำคัญและความประเสริฐใหญ่หลวงยิ่ง
3. การเกียจคร้านในการละหมาดเป็นลักษณะที่คล้ายกับนิสัยของพวกมุนาฟิก
4. เสียงอะซานมีความหมายในการเชิญชวนให้มนุษย์หันมาศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ต่อรอซูล และมุ่งมั่นทำความดีเพื่อความสำเร็จในโลกนี้และโลกหน้า

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านเห็นว่าการละหมาดครบห้าครั้งในแต่ละวันให้ตรงต่อเวลามีความสำคัญอย่างไรบ้าง?
2. เพื่อเป็นมุสลิมที่ดี ท่านต้องทำอย่างไรเมื่อได้ยินเสียงอะซาน?

บทที่ ๒๒

เอาชนะอารมณ์

มนุษย์มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านรูปพรรณและสติปัญญา รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ อารมณ์และจิตใจของมนุษย์นั้นเป็นแหล่งกำเนิดพฤติกรรมต่างๆ ของเขา คำพูดและการกระทำของมนุษย์มักจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกทางอารมณ์อย่างปฏิเสธไม่ได้

โดยทั่วไปแล้ว อารมณ์ของมนุษย์แบ่งออกเป็นสามระดับหรือสามประเภท ตามที่มีระบุในอัลกุรอาน ระดับล่างสุดเรียกว่า "อัน-นัฟซุล อัมม่าเราะฮฺ" อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ **(سورة يوسف:53)**

"แท้จริงแล้วอารมณ์ชั้นต่ำ (อัน-นัฟซุล อัมม่าเราะฮฺ) นั้นคอยบงการแต่ความชั่ว" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ ยูสุฟ: 53)

อารมณ์ระดับนี้เป็นความรู้สึกที่คอยกระซิบกระซาบให้มนุษย์กระทำผิด ด้วยการประพฤติตามใจตัวเอง ฝ่าฝืนคำสั่งอัลลอฮฺ และไม่สนใจปฏิบัติความดีงามที่พระองค์ทรงใช้ให้ทำ

อารมณ์ระดับกลางคือ "อัน-นัฟซุล เลาว่ามะฮฺ" เป็นอารมณ์ที่อยู่กึ่งกลางระหว่างความดีและความชั่ว คือโดยปกติแล้วก็จะควบคุมให้มนุษย์ปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ แสดงความภักดีต่อพระองค์ รักษา

ตนจากการทำผิดบาป แต่ในบางครั้งก็พลั้งเผลอไม่สามารถควบคุมจิตใจให้ดีตลอดเวลา จึงพลาดทำผิดลงไป แต่หลังจากนั้นก็จะพยายามทำดีอีกครั้งเพื่อลบล้างความผิดนั้น และคอยกล่าวโทษตัวเองที่ไม่รู้จักป้องกันความพลั้งเผลอจนพลาดกระทำผิดบาป อัลลอฮฺได้ตรัสถึงอารมณ์ประเภทนี้ไว้ว่า

وَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلنَّفۡسِ ٱللَّوَّامَةِ ۝٢ **(سورة القيامة:**2**)**

"และขอสาบานด้วยอารมณ์ที่คอยกล่าวโทษ (อัน-นัฟซุล เลาว่ามะฮฺ)" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-กิยามะฮฺ: 2)

อารมณ์ระดับสูงที่สุดคือ "อัน-นัฟซุล มุ๊ฏมะอินนะฮฺ" เป็นอารมณ์สงบเสงี่ยมที่สามารถควบคุมตัวเองให้ดำรงตนอยู่ในครรลองได้ตลอดเวลา ไม่ฝ่าฝืนคำสั่งของอัลลอฮฺ และไม่ตกเป็นทาสของอามรณ์ใฝ่ต่ำ มนุษย์ผู้เป็นเจ้าของอารมณ์ประเภทนี้จะได้เกียรติและผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่จากอัลลอฮฺ พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

يَـٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفۡسُ ٱلۡمُطۡمَئِنَّةُ ۝٢٧ ٱرۡجِعِيٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرۡضِيَّةً ۝٢٨ فَٱدۡخُلِي فِي عِبَٰدِي ۝٢٩ وَٱدۡخُلِي جَنَّتِي ۝٣٠

(سورة الفجر:27-30**)**

"โอ้ จิตที่สงบนิ่ง (อัน-นัฟซุล มุ๊ฏมะอินนะฮฺ) เอ๋ย จงกลับไปยังพระผู้อภิบาลของเจ้าด้วยความพอใจและเป็นที่พอพระทัยเถิด แล้วจงเข้าไปเป็นหนึ่งในหมู่บ่าวของข้า

และจงเข้าไปพำนักอยู่ในสวรรค์ของข้าเถิด" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-ฟัจรฺ: 27-30)

ผลตอบแทนของผู้ที่สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำได้ก็คือสวรรค์ เช่นที่อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ وَنَهَى ٱلنَّفْسَ عَنِ ٱلْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾

فَإِنَّ ٱلْجَنَّةَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾ **(سورة النازعات:40-41)**

"และแม้นผู้ใดที่เกรงกลัวต่อสถานะของพระผู้เป็นเจ้า และได้หักห้ามตนจากอารมณ์ใฝ่ต่ำ แน่แท้ว่าสวรรค์นั้นคือที่พำนักของเขา" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัน-นาซิอาต : 40-41)

เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะการทำตามอารมณ์ใฝ่ต่ำนั้นคือเส้นทางสู่นรก ในขณะที่เส้นทางสู่สวรรค์คือการต่อสู้กับความไม่พอใจของอารมณ์ เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้ความว่า *"นรกถูกห้อมล้อมด้วยความอยากของตัณหา (คือบาปทั้งหลายที่เป็นการตามอารมณ์) ส่วนสวรรค์นั้นถูกห้อมล้อมด้วยสิ่งที่พวกเจ้าไม่ชอบ (นั่นคือการปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮฺ)" (รายงานโดย อิบนุ หิบบาน)*

ดังนั้นมุสลิมทุกคนจึงต้องศึกษาวิธีการเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตัวเอง ด้วยการสร้างความผูกพันกับอัลลอฮฺอยู่เสมอ เพื่อเป็นเกราะป้องกันไม่ให้ชัยฏอนเข้ามาอาศัยจุดอ่อนอารมณ์ของมนุษย์ในการล่อลวงเขา

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. อารมณ์และจิตใจของมนุษย์เป็นแหล่งกำเนิดของพฤติกรรมต่างๆ ทั้งในด้านดีและชั่ว
2. อารมณ์ใฝ่ต่ำ คืออารมณ์ที่คอยกระซิบกระซาบให้มนุษย์ทำแต่ความผิด
3. มุสลิมที่ทำพลาดพลั้งทำผิดในบางครั้ง ถือว่ามีอารมณ์ระดับกลาง นั่นคือ อัน-นัฟซุล เล๊าว่ามะฮฺ
4. อารมณ์ระดับสูงสุดคือจิตที่สงบหรือ อัน-นัฟซุล มุ๊ฏมะอินนะฮฺ เป็นระดับอารมณ์ที่อัลลอฮฺชื่นชมและเตรียมผลตอบแทนอันใหญ่หลวงไว้ให้
5. มุสลิมต้องพยายามเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตน เพราะการเอาชนะอารมณ์ให้ได้คือการต่อสู้เพื่อเส้นทางสู่ผลตอบแทนอันใหญ่หลวงในสวรรค์

คำถามหลังบทเรียน

1. กรุณายกตัวอย่างพฤติกรรมที่เกิดจากอารมณ์ระดับล่าง(อัน-นัฟซุล อัมม่าเราะฮฺ) และอารมณ์ระดับกลาง(อัน-นัฟซุล เลาว่ามะฮฺ)?
2. ท่านคิดว่ามีวิธีใดบ้างเพื่อเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตัวเอง? กรุณาแสดงความคิดเห็น
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการทำผิดบาปส่วนใหญ่มักสอดคล้องกับความอยากและตัณหา? เพราะเหตุใด?

บทที่ ๒๓

ดุอาอฺคืออาวุธของผู้ศรัทธา

การขอดุอาอฺหรือการขอพรต่ออัลลอฮฺเป็นอิบาดะฮฺที่ทำได้ง่ายที่สุด แต่มีความสำคัญอย่างมหาศาล การขอดุอาอฺนอกจากจะเป็นการขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺในเรื่องต่างๆ ที่ผู้ขอมีความต้องการแล้ว ยังเป็นการสร้างความผูกพันอย่างแนบแน่น ระหว่างมนุษย์กับพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งจะเป็นแรงใจและพลังทางจิตวิญญาณให้มนุษย์มีความมั่นคง สามารถต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้เสมอ

ดังนั้น ดุอาอฺจึงเปรียบเสมือนอาวุธของผู้ศรัทธา ที่สามารถใช้ได้ทุกครั้งยามที่ประสบกับปัญหาและความยากลำบากอันเป็นบททดสอบในชีวิต ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"ดุอาอฺเป็นอาวุธของผู้ศรัทธา เป็นเสาหลักของศาสนา เป็นรัศมีแห่งฟากฟ้าและแผ่นดิน" (รายงานโดยอัล-หากิม)*

เหตุที่การขอดุอาอฺมีสถานะที่สูงส่งเช่นนี้ เพราะการขอดุอาอฺ คือการยอมรับโดยศิโรราบต่อความเป็นพระเจ้าขององค์อัลลอฮฺ การขอจากพระองค์เป็นเครื่องหมายว่าบ่าวนั้นศรัทธาว่าพระองค์ทรงอานุภาพ และเป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยปัจจัยต่างๆ ที่สามารถจะให้แก่บ่าวได้ หัวใจของการขอดุอาอฺจึงอยู่ที่การยอมรับในความเกรียงไกรแห่งผู้เป็นเจ้านี่เอง

เพราะถ้าหากมนุษย์ไม่เชื่อและยอมรับในพระเจ้าก็ย่อมต้องไม่วอนขอจากพระองค์

ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺจึงมีบัญชาให้มนุษย์ขอดุอาอฺจากพระองค์ พระองค์ทรงรักที่จะให้บ่าวนั้นขอดุอาอฺ ในขณะเดียวกันพระองค์จะไม่โปรด ถ้าหากมนุษย์นิ่งเฉยไม่ยอมขอดุอาอฺ เพราะถือว่าเป็นการแสดงออกถึงความหยิ่งยโสต่อพระองค์ ผู้ซึ่งมีความเมตตาล้นพ้นต่อปวงบ่าว อัลกุรอานระบุไว้มีว่า

وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدۡعُونِيٓ أَسۡتَجِبۡ لَكُمۡۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِي سَيَدۡخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾

(سورة غافر:60)

"และพระผู้เป็นเจ้าของพวกเจ้าได้สั่งว่า จงขอดุอาอฺจากฉัน แท้จริงบรรดาผู้ยโสในการอิบาดะฮฺต่อฉัน จะต้องเข้านรกญะฮันนัมในสภาพที่ต่ำต้อย" (อัลกุรอาน ฆอฟิรฺ: 60)

อัลลอฮฺทรงเป็นผู้ที่เมตตาต่อมนุษย์ด้วยการเปิดโอกาสให้พวกเขาขอดุอาอฺจากพระองค์โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ไม่จำกัดภาษาที่ใช้ขอ เพียงแต่มีเงื่อนไข คือต้องตอบรับคำบัญชาของพระองค์และศรัทธาต่อพระองค์เท่านั้น พระองค์ได้ตรัสว่า

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌۖ أُجِيبُ دَعۡوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِۖ فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لِي وَلۡيُؤۡمِنُواْ بِي لَعَلَّهُمۡ يَرۡشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ **(سورة البقرة:186)**

"และเมื่อใดที่บ่าวของฉันสอบถามเจ้าเกี่ยวกับฉัน ก็ (จง ตอบว่า) แท้จริงฉันนั้นอยู่ใกล้ คอยรับดุอาอฺจากผู้วอนขอเมื่อเขาขอจากฉัน ดังนั้นให้พวกเขาตอบรับฉัน และให้พวกเขาศรัทธาต่อฉัน เพื่อพวกเขาจะได้รับการชี้นำ" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-บะเกาะเราะฮฺ: 186)

มนุษย์ทุกคนควรต้องสำนึกว่า ไม่มีผู้ใดอีกแล้วที่รู้ซึ้งถึงความจำเป็นและความต้องการของตนมากกว่าพระผู้เป็นเจ้า พระองค์ผู้เดียวคือผู้ที่สามารถขจัดทุกข์ภัยที่มนุษย์ประสบ พระองค์จะทำให้ความยากเป็นสิ่งที่ง่าย ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนอยู่ในกำมือของพระองค์และล้วนเป็นไปตามที่พระองค์ทรงประสงค์ อีกทั้งพระองค์ยังเปี่ยมด้วยความกรุณาเมตตาที่มากมายยิ่งนัก

ดังนั้นยังพระองค์เท่านั้นที่เขาต้องวอนขอ และต้องเพียรพยายามไม่เกียจคร้านที่จะขอจากพระองค์

อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ ٱلْأَرْضِ ۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ **(سورة النمل:62)**

"หรือมีผู้ใดเล่าที่ตอบรับผู้ที่วอนขอยามคับขัน และผู้ที่ขจัดความชั่วร้ายออกไป และผู้ที่ทำให้พวกเจ้าได้ปกครองแผ่นดิน (นอกเสียจากอัลลอฮฺ) ยังมีพระเจ้าอื่น

ใดนอกจากอัลลอฮฺอีกหรือ? น้อยนักที่พวกเจ้าคิดใคร่ครวญ” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัน-นัมลฺ: 62)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. การขอดุอาอฺมีสถานะที่สูงส่งในอิสลาม เพราะเป็นการยอมรับในพระผู้เป็นเจ้า
2. การขอดุอาอฺมีผลดีต่อมนุษย์อย่างใหญ่หลวง เช่น เป็นการขอในสิ่งที่เขามีความประสงค์ เป็นการสร้างความผูกพันกับอัลลอฮฺ เป็นกำลังใจในการต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรค์เป็นต้น
3. อัลลอฮฺสั่งให้มนุษย์วอนขอจากพระองค์เท่านั้น การไม่ยอมขอดุอาอฺถือเป็นการหยิ่งยโสต่อความเมตตาของพระองค์
4. เงื่อนไขสำคัญที่อัลลอฮฺจะทรงตอบรับดุอาอฺของมนุษย์คือการศรัทธาต่อพระองค์อย่างบริสุทธิ์ใจ
5. ไม่มีผู้ใดที่อาจจะเทียบเคียงพระผู้เป็นเจ้าได้ ดังนั้นหน้าที่ของมนุษย์ก็คือ การเคารพภักดีพระองค์ และต้องมอบความไว้วางใจด้วยการขอดุอาอฺจากพระองค์เท่านั้น

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าการขอดุอาอฺให้ประโยชน์อะไรแก่มนุษย์บ้าง? กรุณาแสดงความคิดเห็น
2. ท่านคิดว่าเหตุใดการไม่ขอดุอาอฺจึงเป็นสิ่งที่อัลลอฮฺไม่ทรงโปรด?
3. ท่านคิดว่ามีสิ่งใดบ้างในชีวิตที่ท่านอยากขอดุอาอฺจากอัลลอฮฺมากที่สุด? กรุณาให้เหตุผล

บทที่ 24
การรำลึกถึงอัลลอฮฺ

"อามัล" หรือข้อปฏิบัติทางศาสนาในอิสลามนั้นมีมากมายหลายประการ ทุกอย่างล้วนอยู่บนหลักพื้นฐานของการแสดงความเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ สร้างความผูกพันกับพระองค์ และยืนยันในความศรัทธาอันเหนียวแน่นที่มีต่อพระองค์

ข้อปฏิบัติต่างๆ เหล่านี้อาจจะมีความยากง่ายแตกต่างกัน แต่ทั้งหมดก็มีจุดประสงค์อยู่บนหลักที่กล่าวมาแล้วด้วยกันทั้งสิ้น

"ซิกรฺ" หรือการรำลึกถึงอัลลอฮฺ คือ*อามัล* ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าศาสนกิจอื่นๆ ที่อาจจะทำได้ยากกว่าเพราะต้องมีเงื่อนไขหรือกาลเทศะที่ถูกต้องเหมาะสม แต่การรำลึกถึงอัลลอฮฺสามารถที่จะทำได้ทุกเมื่อทุกที่ทุกเวลาโดยแทบจะไม่มีเงื่อนไขใดๆ เลย

ครั้งหนึ่งได้มีเศาะหาบะฮฺกล่าวแก่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ว่าแท้จริงบัญญัติของอิสลามนั้นมีมากมายเหลือเกิน ดังนั้นพอจะบอกได้ไหมว่ามีสิ่งใดที่เป็นศูนย์รวมของบัญญัติต่างๆ ทั้งหมดนั้น? ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ตอบพวกเขามีความว่า *"จงทำให้ลิ้นของท่านนั้นเปียกชื้นอยู่เสมอ ด้วยการกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺ" (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์, อิบนุ มาญะฮฺ, อัล-หากิม)*

การกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺเป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายที่สุด และมีผลบุญมากมายที่อัลลอฮฺเตรียมไว้เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้สาธยายไว้มีความว่า *"การกล่าว 'อัล-หัมดุลิลลาฮฺ' นั้นจะเติมเต็มตาชั่งในวันกิยามะฮฺ การกล่าว 'สุบหานัลลอฮฺ วัล หัมดุลิลลาฮฺ' นั้นมีผลบุญมากมายเท่าระหว่างฟ้าและแผ่นดิน" (รายงานโดย มุสลิม)*

"สองประโยคที่เบาแก่ลิ้นที่จะกล่าว แต่หนักสำหรับการชั่งในวันกิยามะฮฺ และเป็นที่รักของอัลลอฮฺผู้ทรงเมตตา นั่นคือ 'สุบหานัลลอฮฺ วะบิหัมดิฮฺ สุบหานัลลอฮิลอะซีม'" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์และมุสลิม)

"การกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺที่ประเสริฐที่สุดคือ 'ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ' การกล่าวขอดุอาอฺที่ดีที่สุดคือ 'อัลหัมดุลิลลาฮฺ' " (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์ และอิบนุมาญะฮฺ)

นอกจากนี้การอ่านอัลกุรอานก็ยังถือว่าเป็นการกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺเช่นกัน เพราะอัลกุรอานเป็นดำรัสของอัลลอฮฺซึ่งเป็นถ้อยคำที่ประเสริฐที่สุด และการอ่านอัลกุรอานก็มีผลบุญที่ใหญ่หลวงเช่นเดียวกัน

การรำลึกถึงอัลลอฮฺด้วยการกล่าวซิกรฺอย่างสม่ำเสมอเป็นแบบอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ซึ่งท่านได้ปฏิบัติอย่างดีเยี่ยมทั้งยามเช้ายามเย็นและทุกๆ เวลา ด้วยบทซิกรฺต่างๆ ที่มีรายงานจากท่าน ทั้งนี้เป็นการตอบรับต่อคำสั่งของอัลลอฮฺที่ได้สั่งให้ท่านอดทนในความมานะเพื่อกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺ พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

وَٱصۡبِرۡ نَفۡسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ رَبَّهُم بِٱلۡغَدَوٰةِ
وَٱلۡعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجۡهَهُۥۖ وَلَا تَعۡدُ عَيۡنَاكَ عَنۡهُمۡ تُرِيدُ زِينَةَ

ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَا تُطِعۡ مَنۡ أَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهُۥ عَن ذِكۡرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ وَكَانَ أَمۡرُهُۥ فُرُطٗا ٢٨

(سورة الكهف:28)

“และจงอดทนอยู่กับบรรดาผู้ที่กล่าวขอพรต่อพระผู้อภิบาลของพวกเขาในยามเช้าและยามเย็นด้วยความประสงค์ในความโปรดปรานของพระองค์ และอย่าได้หันสายตาของเจ้าออกจากพวกเขา เพราะต้องการสิ่งประดับประดาในโลกดุนยา และอย่าได้เชื่อฟังผู้ที่เราทำให้เขาหลงลืมจากการกล่าวรำลึกถึงเรา โดยเขาได้ทำตามกิเลสในตัวเขา และการงานของเขานั้นเป็นสิ่งที่เหลวไหล” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-กะหฺฟิ: 28)

พระองค์ยังได้ตรัสอีกว่า

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَطۡمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكۡرِ ٱللَّهِۗ أَلَا بِذِكۡرِ ٱللَّهِ تَطۡمَئِنُّ ٱلۡقُلُوبُ ٢٨ **(سورة الرعد:28)**

“พึงรู้เถิดว่าด้วยการรำลึกถึงอัลลอฮฺนั้น หัวใจจะสงบนิ่ง” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัร-เราะอฺดุ: 28)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. การกล่าวซิกรฺหรือการรำลึกถึงอัลลอฮฺเป็นอามัลฺที่สำคัญประการหนึ่งในศาสนาอิสลาม
2. การกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺเป็นอามัลฺที่สามารถทำได้ง่ายโดยไม่มีเงื่อนไขมากมายใดๆ เลย
3. คุณค่าจากการกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺที่สำคัญที่สุดเป็นการสร้างความผูกพันกับอัลลอฮฺอยู่เสมอ
4. มุสลิมควรมีความสำนึกและตระหนัก พร้อมกับความอดทนที่จะกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺอยู่ตลอดเวลา เช่นการกล่าว อัลหัมดุลิลลาฮฺ, สุบหานัลลอฮฺ, ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ ฯลฯ เป็นต้น
5. การอ่านอัลกุรอานก็ถือว่าเป็นการรำลึกถึงอัลลอฮฺเช่นกัน เพราะอัลกุรอานคือดำรัสของอัลลอฮฺ การอ่านดำรัสของพระองค์ก็คือการรำลึกถึงพระองค์นั่นเอง
6. การกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺจะทำให้หัวใจสงบนิ่งไม่กระวนกระวาย เพราะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในพลังของอัลลอฮฺ

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าการกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺเป็นสิ่งที่ควรทำหรือไม่? เพราะเหตุใด?
2. ท่านคิดว่าท่านพร้อมที่จะกล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺในเวลาใดบ้าง?
3. ท่านคิดว่ามีบทซิกรฺใดบ้างที่ท่านสามารถกล่าวได้?

บทที่ 25
กิจวัตรตามแบบซุนนะฮฺ

คำว่า **“ซุนนะฮฺ”** โดยรวมแล้วหมายถึงแบบอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ในกิจกรรมต่างๆ ของการดำเนินชีวิต การตามซุนนะฮฺก็คือ การตามแบบอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม นั่นเอง

การตามแบบอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ในการดำเนินชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่อิสลามได้กำชับเป็นอย่างยิ่ง เพราะอิสลามถือว่าท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม คือผู้ที่สามารถดำรงชีวิตตามแบบอย่างคำสอนของอัลลอฮฺได้สมบูรณ์ที่สุด

ดังนั้นผู้เป็นมุสลิมทุกคนจึงต้องปฏิบัติตามแบบอย่างของท่าน เพื่อจะได้ปฏิบัติตนเป็นมุสลิมให้สมบูรณ์เท่าที่จะทำได้ อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ
يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾

(سورة الأحزاب:21)

“ขอสาบานว่า แท้จริงแล้วในตัวของศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺนั้น มีแบบอย่างที่ดีงามสำหรับพวกเจ้าที่หวังใน (ความ

โปรดปรานของ) อัลลอฮฺและ (ผลบุญใน) วันอาคิเราะฮฺ และได้กล่าวรำลึกถึงอัลลอฮฺอย่างมากมาย" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-อะหฺซาบ: 21)

ทุกๆ กิจการของมุสลิมจำเป็นต้องให้ตรงกับตัวอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เพราะหากว่าไม่ตรงแล้วก็ไม่อาจจะรับประกันได้ว่าสิ่งที่เขาทำนั้นถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของอัลลอฮฺหรือไม่

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เองก็ได้สั่งในหลายตอนให้ปฏิบัติศาสนกิจตามแบบอย่างของท่านเช่น *"พวกท่านจงละหมาดเหมือนที่พวกท่านเห็นฉันละหมาด" (รายงานโดย มุสลิม) "พวกท่านจงเอาวิธีการทำหัจญ์จากฉัน" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์)*

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ทำตัวอย่างทั้งหมดที่จำเป็นในชีวิตของมุสลิม ไม่ว่าเรื่องที่ใหญ่ที่สุดหรือที่เล็กที่สุด เรื่องเกี่ยวกับศาสนกิจ การครองเรือน การค้าขาย การเรียนการสอน การชำระล้าง การกินการดื่ม การขับถ่าย ฯลฯ ซึ่งสามารถศึกษาได้จากวจนะหรือหะดีษต่างๆ ของท่าน

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เสียชีวิตไปโดยได้ทิ้งแบบอย่างเหล่านี้ไว้เพื่อให้มุสลิมได้ศึกษาและปฏิบัติตาม ท่านได้กล่าวไว้มีความว่า *"แท้จริงฉันได้ทิ้งสิ่งสองประการไว้แก่พวกท่าน ซึ่งพวกท่านไม่มีวันที่จะหลงทางถ้าหากตราบใดที่พวกท่านยึดมั่นอยู่กับมัน นั่นคืออัล-กุรอานและซุนนะฮฺของฉัน" (รายงานโดย อัล-หากิม และอัด-ดาเราะกุฏนีย์)*

การตามแบบอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม คือเครื่องหมายของการศรัทธาและความรักที่เรามอบให้ท่านรอซูลอย่างสมบูรณ์ และยังเป็นเครื่องหมายว่าเรารักอัลลอฮฺ เช่นที่พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

قُلۡ إِن كُنتُمۡ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِي يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣١ **(سورة آل عمران:31)**

"จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) ถ้าหากพวกเจ้ารักอัลลอฮฺแล้วไซร้ ก็จงตามฉัน แล้วอัลลอฮฺก็จะรักพวกเจ้า อีกทั้งพระองค์จะทรงอภัยบาปให้กับพวกเจ้า และอัลลอฮฺนั้นเป็นผู้ทรงอภัยและเมตตาเสมอ" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อาล อิมรอน: 31)

ดังนั้นมุสลิมจึงต้องศึกษาให้เข้ารู้และเข้าใจถึงวิถีชีวิตและแบบอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง และได้รับทางนำจากการปฏิบัติตามแบบอย่างของท่าน

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. การตามแบบอย่างซุนนะฮฺของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน
2. การไม่ปฏิบัติตามแบบอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม จะไม่ได้รับการประกันว่าถูกต้องและถูกตอบรับ

3. ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ทำแบบอย่างไว้ในทุกๆ ด้าน เพียบพร้อมแล้วสำหรับประชาชาติของท่าน
4. การตามแบบอย่างของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เป็นเครื่องหมายแห่งความสมบูรณ์ของอีมาน เป็นสิ่งบ่งชี้ว่าเรารักอัลลอฮฺและรักท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม
5. มนุษย์จะไม่ประสบกับการหลงทาง หากยึดมั่นในคำสอนของอัลกุรอานและแบบอย่างของท่าน รอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าซุนนะฮฺของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม มีความสำคัญสำหรับมุสลิมอย่างไรบ้าง? กรุณาแสดงความคิดเห็น
2. ท่านคิดว่าวิธีใด คือวิธีที่ถูกต้องที่สุดในการแสดงความรักต่อท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ?
3. ท่านคิดว่าการเรียนรู้ซุนนะฮฺของท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ยากหรือง่าย? และสามารถเรียนรู้ได้หรือไม่? กรุณาให้เหตุผล

บทที่ ๒๖

อิสติฆฺฟารฺวันละร้อยครั้ง

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแต่ละวัน ย่อมมีความผิดพลาดเกิดขึ้นเสมอ อันเนื่องมาจากความหลงลืมและทำตามอารมณ์ หรือการล่อลวงของชัยฏอน

ความผิดบาปเป็นสิ่งที่ทำให้หัวใจของผู้กระทำผิดหม่นหมอง เพราะถูกปิดบังด้วยความชั่วที่ตนทำ เป็นเหตุให้เขาดูเป็นคนที่ไร้ราศี ไม่มีความบะเราะกะฮฺ (ความเป็นมงคลหรือความประเสริฐ) ในการดำเนินชีวิต ดังนั้นการชำระจิตใจให้ใสสะอาดและปลอดจากบาปทั้งมวลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อจะให้มีความดีงามเกิดขึ้นในชีวิตของมนุษย์

วิธีการทำความสะอาดจิตใจนั้นทำได้ด้วยการอิบาดะฮฺต่างๆ และที่สำคัญที่สุด คือ การกล่าว “อิสติฆฺฟารฺ” หรือการกล่าวขอลุแก่โทษจากอัลลอฮฺ

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เป็นผู้ที่อัลลอฮฺทรงปกป้องให้บริสุทธิ์จากบาป แม้กระนั้นท่านก็ยังไม่เว้นที่จะทำอิบาดะฮฺ พร้อมทั้งได้ทำตัวอย่างด้วยกล่าวอิสติฆฺฟารฺถึงวันละหนึ่งร้อยครั้ง ท่านได้กล่าวไว้มีความว่า *“แท้จริงฉันพบว่าเหมือนมีสิ่งปกคลุมใจฉันอยู่*

ดังนั้น แท้จริงฉันจึงได้กล่าวอิสติฆฟารฺหนึ่งร้อยครั้งในแต่ละวัน” (รายงานโดยมุสลิม)

หะดีษข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการกล่าวอิสติฆฟารฺอย่างสม่ำเสมอ เพราะเป็นการขัดเกลาจิตใจให้สะอาดและกระชุ่มกระชวยจากอาการปวกเปียกอ่อนแอ ซึ่งเกิดจากพลั้งเผลอหลงลืมและประพฤติผิดบาป ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว การฟื้นฟูจิตใจด้วยการกล่าวอิสติฆฟารฺ จึงเป็นวิธีการที่ทำได้ง่ายและให้ผลที่ดีที่สุด

การกล่าวอิสติฆฟารฺควรจะทำให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในแต่ละวัน โดยอย่างน้อยต้องกล่าวให้ได้วันละหนึ่งร้อยครั้ง เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ทำไว้เป็นตัวอย่าง

และถ้าหากว่ารู้สึกลำบากที่จะกล่าวในคราวเดียวกันหนึ่งร้อยครั้ง ก็อาจจะหาเทคนิควิธีที่ให้สามารถทำได้ง่ายขึ้น เช่น กล่าวครั้งละยี่สิบครั้งหลังละหมาดห้าเวลา ครบห้าเวลาละหมาดก็จะครบหนึ่งร้อยครั้งในการกล่าวอิสติฆฟารฺ

ส่วนสำนวนในการกล่าวอิสติฆฟารฺนั้นมีอยู่หลากหลาย แต่ที่สั้นที่สุดและง่ายที่สุดก็คือ การกล่าวด้วยสำนวนว่า

«أستغِفر ا ً وأتوبِ إِليِه»

(อ่านว่า **อัซตัฆฺ ฟิรุลลอฮฺ วะ อะตูบุ อิลัยฮิ**) มีความหมายว่า ฉันขออภัยโทษจากอัลลอฮฺและขอกลับตัวสู่พระองค์

ถ้าหากมนุษย์พิจารณาตนเองแล้ว เขาก็จะพบว่าไม่มีใครที่รับรองว่าตนนั้นบริสุทธิ์จากบาป ไม่เคยมีใครที่มารับรองว่าเราเป็นชาว

สวรรค์แน่นอน แต่เราก็ยังนิ่งเฉยไม่กระตือรือร้นที่จะขอลุแก่โทษจากอัลลอฮฺ เพื่อให้เราปลอดพ้นจากไฟนรกในวันอาคิเราะฮฺ

ถ้าจะเปรียบเทียบการอิสติฆฺฟารฺก็เหมือนกับการขับถ่ายของเสียออกจากร่างกาย หากในวันหนึ่งเราไม่ได้ถ่ายเราก็จะรู้สึกอึดอัดอยู่ไม่ได้ และนับประสาอะไรถ้าหากเราไม่ได้ถ่ายเป็นสัปดาห์หรือเป็นปี แน่นอนว่าของเสียในร่างกายย่อมต้องบูดเน่า และก่ออันตรายต่อร่างกายอย่างยิ่ง เช่นเดียวกับบาปที่เป็นของเสียในจิตใจเรา ซึ่งจำเป็นต้องขับออกเพื่อไม่ให้จิตใจเน่าเสียและได้รับอันตรายจากบาปที่เน่าเสียเหล่านั้น

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. มนุษย์ทุกคนไม่มีใครที่อาจปลอดพ้นจากบาปนอกจากท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม และบรรดารอซูลท่านอื่นๆ
2. บาปเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของมนุษย์ วิธีการฟื้นฟูจิตใจให้ดีขึ้นทำได้ด้วยการกล่าวอิสติฆฺฟารฺ
3. ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ทำตัวอย่างการกล่าวอิสติฆฺฟารฺถึงวันละหนึ่งร้อยครั้งทั้งๆ ที่ท่านเป็นผู้ที่อัลลอฮฺรับรองว่าปลอดพ้นจากบาป
4. มุสลิมต้องพยายามและหมั่นกล่าวอิสติฆฺฟารฺให้มากที่สุดในแต่ละวัน และควรหาเทคนิควิธีง่ายๆ เพื่อให้สามารถทำได้โดยไม่เบื่อและทำสม่ำเสมอ

5. วิธีอิสติฆฺฟารฺอย่างง่ายคือการกล่าวสั้นๆ ว่า

«أستغِفر ا َ وأتوبِ إليِه»

(อ่านว่า **อัซตัฆฺ ฟิรุลลอฮฺ วะ อะตูบุ อิลัยฮิ**)

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าเหตุใดในบางครั้งจิตใจของมนุษย์ถึงได้อ่อนแอและไม่มีความกระตือรือร้นในการทำดี?
2. ท่านคิดว่าตัวเองสามารถที่จะกล่าวอิสติฆฺฟารฺวันละกี่ครั้ง?
3. ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้างเพื่อให้สามารถกล่าวอิสติฆฺฟารฺได้วันละมากๆ ?

บทที่ ๒๙
อิสลามสนับสนุนการทำงาน

อิสลามเป็นศาสนาที่สนับสนุนการประกอบอาชีพและการทำมาหากินอย่างสุจริต การทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพเช่นนี้ อิสลามถือว่าเป็นสิ่งที่มีเกียรติ เพราะเป็นการเลี่ยงจากการขอทานผู้อื่นซึ่งทำให้ตัวเองดูต่ำต้อย

มีหะดีษจากท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ที่ได้กล่าวสนับสนุนการทำงานไว้มีความว่า *"ผู้ใดผู้หนึ่งจะไม่รับประทานอาหารใดๆ ที่ประเสริฐไปกว่าสิ่งที่เขาได้หามาด้วยการทำงานจากน้ำมือของตัวเอง" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์)*

การทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตัวเองแม้เพียงด้วยงานเล็กๆ ที่อาจจะดูไม่มีเกียรติใดๆ ทางสังคมเลย แต่ก็ถือว่าเป็นสิ่งประเสริฐในอิสลาม ดีกว่าการขอจากผู้อื่นโดยไม่ยอมทำงาน ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"การที่พวกท่านผู้ใดผู้หนึ่งหาฟืนแล้วแบกบนหลังเอาไปขายนั้น ย่อมดีกว่าการเที่ยวขอจากผู้อื่น ซึ่งเขาอาจจะให้หรือไม่ให้" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์)*

หะดีษข้างต้นนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามุสลิมไม่ควรมีนิสัยขี้เกียจทำงาน หรืองอมืองอเท้าไม่ยอมทำอะไรเป็นการเป็นงาน เพราะนั่น

เป็นนิสัยของความไม่เจริญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเที่ยวขอทานจากผู้อื่นยิ่งเป็นสิ่งที่อิสลามไม่สนับสนุน

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"เศาะดะเกาะฮฺนั้นไม่เหมาะสำหรับคนรวย คนที่สมบูรณ์พร้อมทางด้านร่างกาย หรือคนที่แข็งแรงและสามารถทำงานได้" (รายงานโดย อัด-ดาเราะกุฏนีย์)*

อิสลามสนับสนุนให้ทำงานเพื่อจะได้เกิดประโยชน์ต่อตัวเองและสามารถแบ่งปันให้กับผู้อื่นด้วย ผู้ที่ให้นั้นย่อมต้องดีกว่าผู้ที่รับ เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"มือข้างบน (ผู้ให้) ดีกว่ามือล่าง (ผู้รับ)" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์)*

ดังนั้นเราจึงพบว่าบรรพบุรุษอิสลามสมัยก่อนทั้งบรรดานบีทั้งหลายก็เป็นคนที่ทำงาน เช่นนบีมูซาเคยรับจ้างทำงานเลี้ยงแพะ นบีดาวูดก็ทำงานและหาเลี้ยงชีพจากน้ำมือของตน *"ท่านนบีดาวูดไม่เคยกินอาหารใดเว้นแต่ที่ได้มาจากการทำงานด้วยน้ำมือของตน" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์)*

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เองก็เคยทำงานเช่นกัน สมัยที่ยังเป็นเด็กท่านเคยรับจ้างเลี้ยงแพะและเมื่อเป็นหนุ่มท่านเคยทำงานเป็นพ่อค้า และเคยเดินทางค้าขายถึงเมืองซีเรีย

เศาะหาบะฮฺของท่านก็มีอาชีพต่างๆ หลากหลาย เช่น ท่านอบูบักรฺ นั้นเป็นช่างฝีมือและเป็นพ่อค้า ท่านอุมัรฺ เป็นชาวสวน ท่านอุษมานเป็นพ่อค้า บางท่านนั้นมีทรัพย์สินมากมายจากการค้าขาย ทุกคนล้วนขยันขันแข็งในการทำงาน ในขณะที่ไม่เคยละทิ้งภารกิจอื่นๆ ทางศาสนาเลยแม้แต่น้อย

แบบอย่างต่างๆ เหล่านี้สามารถที่จะเป็นแนวทางที่ดีสำหรับคนรุ่นหลัง เพราะอิสลามเป็นศาสนาที่เอาใจใส่ในทุกๆ เรื่องของมนุษย์ ซึ่งรวมทั้งการทำงานหาเลี้ยงชีพด้วย เห็นได้ชัดจากการที่อิสลามสนับสนุนให้ทำงาน และกำหนดจริยธรรมในการทำงาน เช่น ต้องซื่อสัตย์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ยักยอกคดโกง เป็นต้น

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. การทำงานอย่างสุจริตเพื่อหาเลี้ยงชีพเป็นสิ่งที่อิสลามสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง
2. การทำงานไม่ว่าจะเป็นอาชีพอะไรก็ตาม ถ้าหากเป็นอาชีพที่สุจริตแล้ว ล้วนเป็นสิ่งที่มีเกียรติถึงแม้จะดูต่ำต้อยในสายตาผู้อื่น
3. อิสลามไม่สนับสนุนให้ขอทานจากผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่มีความสามารถจะทำงานได้
4. อิสลามต้องการให้มุสลิมเป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ
5. การทำงานเป็นสิ่งที่บรรดานบีและคนรุ่นก่อนได้ทำไว้เป็นแบบอย่างให้คนรุ่นหลังได้ทำตาม

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพด้วยตัวเองมีคุณค่าหรือไม่? อย่างไร?
2. ท่านคิดว่าจริยธรรมในการทำงานมีอะไรบ้าง? กรุณายกตัวอย่าง

บทที่ 28
เส้นทางที่อัลลอฮฺรัก

ในโลกนี้ อาจจะถือได้ว่าสิ่งที่มีอานุภาพยิ่งใหญ่ที่สุดนั้น คือความรัก ไม่ว่าจะเป็นความรักของพ่อแม่ ความรักระหว่างสามีภรรยา ความรักระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

แต่ความรักที่ทรงอานุภาพมากที่สุดและยิ่งใหญ่ที่สุด คือความรักของอัลลอฮฺที่มีต่อบ่าวของพระองค์ เป็นความรักที่มนุษย์ทุกคนโหยหาและอยากได้ เพราะความรักของอัลลอฮฺเป็นความรักที่บริสุทธิ์ยิ่งกว่าความรักใดๆ เป็นความรักที่จะทำให้มนุษย์ประสบแต่ความสุขในชีวิต และได้รับความคุ้มครองจากอัลลอฮฺอยู่ตลอดเวลา

ด้วยเหตุนี้มนุษย์จึงต้องพยายามหาทางที่จะทำให้อัลลอฮฺมอบความรักให้กับตน โดยต้องศึกษาให้รู้ว่าอะไรบ้างที่เป็นกุญแจสู่ความรักของอัลลอฮฺ

อันที่จริง ในอัลกุรอานมีระบุถึงคุณลักษณะต่างๆที่อัลลอฮฺรักอย่างมากมาย เช่น แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักบรรดาผู้ยำเกรง บรรดาผู้ชอบความสะอาด บรรดาผู้ทำความดี เป็นต้น

แต่เพื่ออธิบายอย่างง่ายๆ ให้เห็นได้ชัดเจนมากขึ้น ท่านรอซูลศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม จึงได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งมีความว่า *"อัลลอ*

ฮฺได้ทรงมีดำรัสว่า ผู้ใดที่ทำร้ายวะลี(สหาย ผู้ใกล้ชิด คนรัก)ฉัน แน่แท้ฉันว่าได้ประกาศต่อสู้กับเขา และไม่มีสิ่งใดที่บ่าวของฉันได้ทำเพื่อใกล้ชิดจะเป็นที่ชื่นชอบแก่ฉันมากไปกว่าสิ่งที่ฉันได้มอบหมายให้เขาทำ(หมายถึงศาสนกิจบังคับหรือฟัรฎู) และบ่าวของฉันนั้นมีอุตสาหะในการเข้าใกล้(ภักดี)ฉันด้วยการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ ที่เป็นความสมัครใจ(ไม่ใช่ฟัรฎู) จนฉันรักเขา เมื่อใดที่ฉันรักเขาแล้ว ฉันจะเป็นหูของเขาที่เขาใช้ฟัง เป็นตาของเขาที่เขาใช้ดู เป็นมือของเขาที่เขาใช้จับ และเป็นเท้าของเขาที่เขาใช้เดิน(เป็นการเปรียบเทียบซึ่งหมายถึงว่าอัลลอฮฺจะชี้นำเขาและดูแลอวัยวะส่วนต่างๆ ในร่างกายเขาให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีเท่านั้น) ถ้าเขาขอจากฉันแน่แท้ฉันจะให้แก่เขา ถ้าเขาขอความคุ้มครองจากฉัน แน่แท้ฉันจะคุ้มครองเขา และไม่มีสิ่งใดที่ฉันทำอย่างลังเลเหมือนที่ฉันจะรับเอาชีวิตของผู้ศรัทธาที่ไม่ชื่นชอบความตายในขณะที่ฉันเองไม่อยากทำร้ายเขา” (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์)

ประเด็นที่สำคัญในหะดีษข้างต้นคือ กุญแจแห่งความรักของอัลลอฮฺต่อมนุษย์ผู้หนึ่งนั้น อยู่ที่การปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่พระองค์ทรงใช้ให้ครบถ้วน และเสริมด้วยการปฏิบัติศาสนกิจและความดีอื่นๆ ที่เป็นสุนัต (คือทำโดยสมัครใจไม่ใช่ศาสนกิจบังคับ)

เมื่อสามารถรักษาการปฏิบัติศาสนกิจและอามัลฺได้ดังนี้ ก็จะเป็นที่รักของอัลลอฮฺ ซึ่งพระองค์จะคอยช่วยดูแลและกำกับให้เขาพบแต่สิ่งที่ดีและปลอดพ้นจากความเลวร้ายต่างๆ ในชีวิต

ความรักของอัลลอฮฺนั้นยิ่งใหญ่นัก เพราะเมื่อพระองค์รักผู้ใดพระองค์จะทรงทำให้สรรพสิ่งอื่นทั้งหมดรักคนผู้นั้นด้วยเช่นกัน เช่นที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *“เมื่อใด*

ที่อัลลอฮฺรักผู้หนึ่งผู้ใดแล้ว พระองค์จะตรัสกับญิบรีลว่า ฉันได้รักคนผู้นี้แล้ว ดังนั้นเจ้าจงรักเขาด้วย ญิบรีลก็จะรักเขาผู้นั้น แล้วญิบรีลก็จะป่าวประกาศแก่มลาอิกะฮฺทั้งหลายบนฟ้าว่า แท้จริงอัลลอฮฺได้รักคนผู้นี้ดังนั้นพวกเจ้าก็จงรักเขาด้วย มลาอิกะฮฺทั้งหมดก็จะรักเขา แล้วอัลลอฮฺก็จะทรงกำหนดการตอบรับจากชาวโลกให้แก่เขา" (รายงานโดย อัล-บุคอรีย์และมุสลิม)

มุสลิมจึงต้องเพียรพยายามเพื่อหาความรักของอัลลอฮฺอย่างจริงจังเพื่อจะได้รับความดีงามนี้

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. ความรักของอัลลอฮฺเป็นสิ่งที่มุสลิมทุกคนโหยหาเพราะมีค่าแก่ชีวิตของเขาอย่างยิ่ง
2. กุญแจแห่งความรักของอัลลอฮฺคือการปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์และสั่งสมความดีงามต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
3. เมื่อใดที่อัลลอฮฺรักผู้ใดแล้ว พระองค์จะทรงรับเพื่อปกป้องและชี้นำเขาไปในทางที่ดี
4. ผู้ที่อัลลอฮฺรักจะได้รับความรักจากมลาอิกะฮฺทั้งหลาย รวมทั้งได้รับความชื่นชอบจากเพื่อนมนุษย์ร่วมโลก
5. มุสลิมต้องเพียรพยายามเพื่อหาความรักของอัลลอฮฺไม่ว่าจะเป็นด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ การขอดุอา การทำความดีต่างๆ ฯลฯ

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านมีความรู้สึกอย่างไรกับความรักที่อัลลอฮฺมีต่อมนุษย์? กรุณาแสดงความคิดเห็น
2. ท่านคิดว่ามีวิธีการอย่างไรบ้างเพื่อปฏิบัติตนให้อัลลอฮฺรัก?
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าความรักของอัลลอฮฺต่อมนุษย์นั้นเป็นสิ่งมีค่า? เพราะเหตุใด?

บทที่ ๒๑
อย่าตายเว้นแต่เป็นมุสลิม

มนุษย์ทุกคนที่อยู่บนโลกนี้ ย่อมมีอายุจำกัด ทุกๆ คนนั้น ต่างก็รอความตายที่จะมาหาพวกเขา เพราะความตายนั้นเป็นสิ่งที่หนีไม่พ้น ดังที่อัลลอฮฺได้กล่าวตรัสไว้ว่า

قُلْ إِنَّ ٱلْمَوْتَ ٱلَّذِى تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُۥ مُلَٰقِيكُمْ ۖ
ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ۝٨ **(سورة ا معة:8)**

"จงกล่าวเถิด (มุหัมมัด) แท้จริงความตายที่พวกเจ้ากำลังวิ่งหนีจากมันนั้นย่อมต้องมาเจอพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าก็จะถูกนำกลับไปยังพระผู้อภิบาลผู้ซึ่งรอบรู้สิ่งที่เปิดเผยและความลับ แล้วพระองค์ก็จะบอกพวกเจ้าถึงสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไว้" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-ญุมุอะฮฺ: 8)

ด้วยเหตุที่ความตายเป็นสิ่งที่เลี่ยงไม่พ้นและไม่มีผู้ใดล่วงรู้ถึงเวลาที่แต่ละคนจะสิ้นชีวิต ดังนั้นมนุษย์จึงต้องระแวดระวังในการดำเนินชีวิต โดยดูแลพฤติกรรมและการกระทำของตนให้อยู่ในกรอบที่อัลลอฮฺพึงพระทัยอยู่เสมอ อย่าให้สิ้นลมในสภาพที่พระองค์ทรงกริ้ว

อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا

وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ **(سورة آل عمران:102)**

"โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงยำเกรงต่ออัลลอฮฺด้วยความยำเกรงที่แท้จริงเถิด และอย่าได้ตายเว้นแต่ในสภาพที่พวกเจ้านั้นเป็นมุสลิม" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อาล อิมรอน : 102)

เพราะฉะนั้น อิสลามจึงได้เน้นหนักเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจและคุณงามความดีต่างๆ ที่จะใช้เป็นเสบียงไปยังวันปรโลกข้างหน้า และได้ตักเตือนให้มนุษย์สำนึกถึงความตายที่จะมาถึง เพราะถึงแม้มนุษย์ต่างก็รู้ว่าตนต้องตาย แต่ส่วนใหญ่ก็หลงลืมและไม่ยอมคิด ปล่อยปละเลยหน้าที่และการเตรียมพร้อมเพื่อจะเผชิญกับมัน

อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَجَآءَتْ سَكْرَةُ ٱلْمَوْتِ بِٱلْحَقِّ ۖ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ

﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتْ

كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٞ وَشَهِيدٞ ٢١ لَّقَدۡ كُنتَ فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا فَكَشَفۡنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ ٱلۡيَوۡمَ حَدِيدٞ

(سورة ق:19–22**)**

"อาการเจ็บปวดแห่งความตายนั้นจะต้องมาถึงอย่างสัจแท้แน่นอน นั่นเป็นสิ่งที่พวกเจ้าต่างหลีกหนี และจะมีการเป่าลงในแตร นั่นคือวันเวลาแห่งสัญญา และทุกชีวิตจะมาพร้อมกับผู้จูงและสักขีพยาน ขอสาบานว่าแท้จริงเจ้านั้นอยู่ในความหลงลืมจากสิ่งเหล่านี้ แล้วเราก็ได้เปิดสิ่งที่ปกปิดอยู่ออกไปจากเจ้า ดังนั้นสายตาของเจ้าในวันนั้นจะแหลมคมยิ่ง(คือจะได้เห็นความน่ากลัวต่างๆ ที่อัลลอฮฺทรงเตือนมาก่อนหน้าแล้ว)" (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ ก๊อฟ: 19–22)

การเตรียมพร้อมเพื่อเผชิญกับความตายคือการมุ่งมั่นปฏิบัติความดีตั้งแต่ในขณะที่ยังมีโอกาสปฏิบัติ นั่นคือเวลาที่ยังสามารถใช้ชีวิตอยู่บนโลกนี้ เพราะเมื่อความตายมาถึงการงานทั้งหมดก็จะตัดขาดจากมนุษย์ ความดีต่างๆ ที่ทำมาก็จะจบลงเพียงแค่นั้น ยกเว้นความดีสามประการเท่านั้นที่จะยังส่งผลบุญถึงผู้ตายแม้ว่าจะอยู่ในโลกสุสาน

ดังที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวไว้มีความว่า *"เมื่อมนุษย์ผู้หนึ่งเสียชีวิต การงานของเขาก็จะตัดขาดจากเขา ยกเว้นสามประการ คือ การให้ทานของเขาที่เป็นคุณูปการอยู่ หรือ*

ความรู้ที่เป็นประโยชน์สืบทอด หรือบุตรที่ดีที่คอยขอพรให้เขา” (รายงานโดย อัต-ติรมิซีย์)

กุญแจสำคัญที่สุดในการเตรียมตัวเพื่อพบกับความตายคือความยำเกรงต่ออัลลอฮฺ(ตักวา) เพราะตักวาคือศูนย์รวมของความสำนึกดีทั้งปวง ที่คอยปลุกเร้าให้มนุษย์พึงกระทำความดีและละทิ้งความชั่ว

ด้วยเหตุนี้อัลลอฮฺจึงได้สั่งให้ผู้ศรัทธาทั้งหลายยำเกรงต่อพระองค์ด้วยความบริสุทธิ์ใจและจริงใจ ถึงที่สุดแล้วเมื่อมีความยำเกรงอยู่ในตัว มนุษย์ก็จะไม่จากโลกนี้ไปเว้นแต่ในสภาพที่เป็นมุสลิมเท่านั้น อินชาอัลลอฮฺ

อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ว่า

وَتَزَوَّدُواْ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ **(سورة البقرة:197)**

“และจงเตรียมเสบียงเถิด แท้จริงเสบียงที่ดีที่สุดนั้นคือความยำเกรง” (อัลกุรอาน สูเราะฮฺ อัล-บะเกาะเราะฮฺ: 197)

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. ความตาย คือข้อเท็จจริงของชีวิตซึ่งมนุษย์มิอาจเลี่ยงพ้น
2. มนุษย์จำเป็นต้องเตรียมพร้อมเพื่อเผชิญกับความตาย ด้วยความสำนึกและไม่หลงลืม
3. การเตรียมพร้อมเพื่อเผชิญกับความตาย คือ การปฏิบัติความดีที่จะเป็นเสบียงเมื่อได้สิ้นชีวิตแล้ว
4. เมื่อสิ้นชีวิตแล้วการงานต่างๆ ของมนุษย์ก็จะถูกตัดขาดเว้นเพียงสามประการเท่านั้น

5. ความยำเกรง คือ กุญแจสำคัญที่ดีที่สุดในการใช้เป็นเสบียงเพื่อเตรียมพบกับความตาย

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านคิดว่าความตายเป็นสิ่งที่ท่านปรารถนาหรือไม่? เพราะเหตุใด?
2. ท่านคิดว่าเมื่อใดคือเวลาที่ท่านพร้อมจะพบกับความตาย? กรุณาแสดงความคิดเห็น
3. มีสิ่งใดบ้างที่ท่านได้เตรียมไว้แล้วเพื่อใช้เป็นเสบียงของท่านในโลกหน้า?

บทที่ ๓๐
โลกในยุคแห่งความวุ่นวาย

สังคมโลกทุกวันนี้มีปัญหาต่างๆ มากมายที่คุกคามความสงบสุขในการใช้ชีวิตของมนุษย์ และดูเหมือนว่ายิ่งนานวันความวุ่นวายของปัญหาต่างๆ เหล่านี้จะยิ่งเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหะดีษที่ท่านรอซูลุ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวไว้มีใจความว่า *“ไม่มีปีใดหรือวันใดที่มาถึงนอกเสียจากมันจะต้องเลวร้ายกว่าวันที่ผ่านๆ มา จนกระทั่งถึงวาระที่พวกท่านต้องพบองค์อภิบาลของพวกท่าน” (เศาะฮีหฺ อัล-ญามิอฺ: 7068, 7576)*

จากหะดีษบทนี้ทำให้เราเข้าใจว่า โลกแห่งยุคสมัยสุดท้ายนั้นจะเต็มไปด้วยความวิบัติ ทั้งในด้านศีลธรรมจรรยา การเมืองการปกครอง หรือแม้แต่ในเรื่องที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ ความวิบัติเช่นนี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวันสิ้นโลก

มีตัวอย่างจากหะดีษที่ได้กล่าวถึงสัญญาณของวันสิ้นโลกในรูปแบบของปัญหาสังคมต่างๆ เช่น

“ระยะเวลาจะสั้นลง ความรู้ (แห่งทางนำ) จะถูกยึด (หมายถึงจะค่อยๆ เลือนหาย) ความละโมบจะถูกโยน (เข้าไปในใจผู้คน) ความวุ่นวายจะปรากฏ และจะเกิดการฆาตกรรมอย่างมากมาย” (เศาะฮีหฺ อัล-ญามิอฺ: 8020)

“แท้จริงในจำนวนสัญญาณแห่งโลกาวสานนั้นคือ ความรู้ (ที่เป็นทางนำ) จะถูกยกขึ้น (จนเหือดหาย) อวิชชา (การไร้ศีลธรรม) จะผุดขึ้นชัดเจน การผิดประเวณีจะแพร่ขยายอย่างเปิดเผย สุรา (หรือสิ่งมึนเมา) จะระบาดไปทั่ว...” (เศาะฮีหฺ อัล-ญามิอฺ : 2206)

“จะมียุคสมัยหนึ่งมาถึงมนุษย์ ที่คนคนหนึ่งจะไม่สนใจว่า เขาได้รับทรัพย์สินมาจากไหน ได้มาจากสิ่งที่ฮาลาลหรือหะรอม” (เศาะฮีหฺ อัล-ญามิอฺ : 5344)

สิ่งที่เราได้เห็น เช่น ข่าวตามสื่อต่างๆ มากมาย อาทิ ข่าวข่มขืน ล่วงละเมิดผิดทางเพศ ข่าวอาชญากรรม ข่าวสงคราม ปัญหาโสเภณี ยาเสพติด คอร์รัปชั่น โรคระบาดแปลกๆ ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหามลภาวะ ฯลฯ เหล่านี้ล้วนสอดคล้องกับปรากฏการณ์วันสิ้นโลกตามที่อิสลามอธิบายไว้ทั้งสิ้น

การเชื่อมั่นในคำสอนของอัลลอฮฺจะทำให้มนุษย์เข้าใจสภาพของความวุ่นวายต่างๆ และทำให้มนุษย์รู้จักหาวิธีที่ถูกต้องและดีที่สุดเพื่อให้ตนปลอดภัย

ยิ่งนานวันโลกก็จะยิ่งมากด้วยบททดสอบ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งปฏิบัติคุณงามความดีให้มากเข้าไว้ ก่อนจะถึงวันที่ความวุ่นวายจะเพิ่มมากขึ้น เมื่อยุคนั้นมาถึงความเข้มแข็งในใจของมนุษย์จะไม่อาจต้านทานกระแสแห่งความวุ่นวายได้อีกต่อไป ถ้าไม่เพียบพร้อมด้วยอีมานที่มั่นคงต่ออัลลอฮฺและหลักคำสอนของพระองค์

ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กำชับพวกเราทุกคนว่า *“จงรีบเร่งปฏิบัติคุณความดีก่อนถึงกาลอันแสนวุ่นวายน่ากลัว เสมือนหนึ่งค่ำคืนที่มืดมิด เวลานั้นผู้ศรัทธาคนหนึ่งจะตื่นเช้าขึ้นมาด้วยอีมาน พอตกค่ำเขากลับกลายเป็นกาฟิรฺ (เพราะไม่สามารถต้านทานต่อบททดสอบของความ*

วุ่นวาย) หรือตอนเย็นเป็นผู้ศรัทธาแต่พอตื่นเช้าก็เป็นกาฟิรฺ เขาขายศาสนาด้วยเพียงทรัพย์ดุนยาอันน้อยนิด" (เศาะฮีหฺ อัล-ญามิอฺ: 2814)

คำสอนเหล่านี้เองที่เป็นทางรอดของมนุษย์สำหรับการเผชิญหน้ากับความวุ่นวายในโลกยุคสมัยสุดท้าย วัลลอฮฺ อะอฺลัม

ข้อคิดที่ได้รับจากบทเรียน

1. มุสลิมต้องเชื่อในวันกิยามะฮฺหรือวันสิ้นโลก
2. การศรัทธาอย่างเชื่อมั่นต่อวันกิยามะฮฺมีผลต่อระดับศีลธรรมของผู้ที่เป็นมุสลิมโดยตรง
3. อัลลอฮฺได้กำหนดให้มีสัญญาณต่างๆ ก่อนวันสิ้นโลกเพื่อให้มนุษย์ได้สำนึกตนและเตรียมพร้อมเพื่อกลับสู่อาคิเราะฮฺ
4. ปัญหาและความวุ่นวายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันนับเป็นหนึ่งในสัญญาณของวันสิ้นโลก
5. ทางรอดของมนุษย์ในโลกแห่งความวุ่นวายที่มากด้วยการทดสอบ คือ การยึดมั่นในหลักคำสอนของอัลลอฮฺ
6. การยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาอย่างเคร่งครัดท่ามกลางภาวะความวุ่นวายแห่งยุคสมัยมีผลบุญที่ใหญ่หลวงยิ่งนัก
7. ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กำชับให้ประชาชาติของท่านเร่งปฏิบัติคุณความดีก่อนที่จะไม่มีโอกาสปฏิบัติอีกต่อไป

คำถามหลังบทเรียน

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าโลกทุกวันนี้มีความวุ่นวายด้วยปัญหาต่างๆ มากมายในสังคม? กรุณายกตัวอย่างตามที่ท่านรู้
2. ท่านคิดว่าปัญหาต่างๆ ในสังคมปัจจุบันมีความสอดคล้องกับคำสอนอิสลามเกี่ยวกับสัญญาณของวันสิ้นโลกตามที่มีระบุในหะดีษฺต่างๆ ข้างต้นหรือไม่?
3. ท่านคิดว่าอะไรคือทางรอดของมนุษย์ท่ามกลางปัญหาสังคมต่างๆ มากมายในปัจจุบัน?
4. ท่านสามารถใช้ชีวิตให้ปลอดภัยได้อย่างไรท่ามกลางความวุ่นวายในโลกทุกวันนี้?